

MKBA beheer van het REV en de CVGG

Rapport

Opdrachtgever: Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rotterdam, november 2024

MKBA beheer van het REV en de CVGG

Eindrapport

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rotterdam, november 2024

Walter Hulsker
Danny Schipper
Tim van Doorn
Vincent de Kwaasteniet
Marten van den Bossche
Guus Welter
Miriam de Best

In samenwerking met:

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	4
1 Introductie	8
1.1 Inleiding	8
1.2 Introductie REV	8
1.3 Introductie CVGG	9
1.4 Aanleiding en onderzoeksvraag.....	9
1.5 Opzet MKBA en werkwijze.....	10
1.6 Het doorlopen proces.....	11
1.7 Leeswijzer.....	13
2 Context en positionering REV en CVGG	14
2.1 Relevante ontwikkelingen	14
2.2 De koppeling naar het onderzoek	16
3 Afbakening: nulalternatief	17
3.1 Afbakening: Nulalternatief	17
3.2 Investerings in het nulalternatief	19
4 Afbakening: Federatief los	21
4.1 Afbakening: Federatief los	21
4.2 Effecten Federatief los	23
5 Federatief los: Kosten en baten	25
5.1 REV	25
5.2 CVGG	28
5.3 Gevoeligheidsanalyse	35
6 Federatief integraal	37
6.1 Varianten Federatief integraal.....	37
6.2 Maatschappelijke meerwaarde van een Federatief integraal stelsel.....	38
6.3 Investeringsbeslissing doorontwikkeling Federatief integraal	41
7 Conclusies en aanbevelingen	43
7.1 Federatief los.....	43
7.2 Federatief integraal	44
Bijlage I: Gesproken belanghebbenden	46
Bijlage II: specifieke context REV en CVGG.....	48
Omgevingswet en REV	48
Omgevingswet en CVGG	50
Bijlage III: Berekening CVGG kosten Federatief los als voorbeeld.....	54

Managementsamenvatting

Introductie

Met de introductie van de Omgevingswet is er veel veranderd in het landschap van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet beoogt te zorgen voor minder en overzichtelijkere regels, een samenhangende benadering van de leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snellere besluitvorming. Onderdeel van deze wet is de introductie van centrale informatievoorzieningen waarin informatie met betrekking tot de fysieke leefomgeving hoogwaardig uitgewisseld wordt tussen overheden, burgers en bedrijven. Voor geluidsgegevens werd de Centrale voorziening geluidsgegevens (CVGG) ontwikkeld en voor externe veiligheidsrisico's is er het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV).

Het **Register Externe Veiligheidsrisico's (REV)** is een voorziening waarin de informatie over de externe veiligheidsrisico's verzameld en beschikbaar gesteld wordt. Het gaat dan om de risico's rondom de opslag, het transport en het gebruik van gevaarlijke stoffen. Welke gegevens vastgelegd worden is beschreven in het IMEV (Informatie Model Externe Veiligheid).

De **Centrale voorziening geluidsgegevens (CVGG)** is een nieuw digitaal informatiesysteem voor de uitwisseling van geluidsgegevens. De bestaande geluidregisters van RWS en ProRail worden daar onderdeel van en worden aangevuld met de geluidsgegevens van provincies, gemeenten en waterschappen. De gegevens worden gebruikt bij akoestische onderzoeken voor bijvoorbeeld omgevingsplannen en omgevingsvergunningen voor woningbouw, en geven onder meer aan burgers inzicht in de monitoring van geluid.

Aanleiding en onderzoeksvraag

Om een beeld te krijgen van de keuzemogelijkheden voor het beheer van de CVGG en het REV, heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Ecorys gevraagd om een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) op te stellen. In deze MKBA worden zowel kosten als baten (financieel en maatschappelijk) van een aantal beheer keuzes met betrekking tot de registers in kaart gebracht. Zo levert de MKBA inzicht in de kosten en de baten van beheer, wat helpt bij besluitvorming in de toekomst. Daarnaast vormt, met REV en CVGG als casuïstiek, dit onderzoek een verkenning op de inrichting van beheer van data in de fysieke leefomgeving in bredere zin, naar de geest van de Omgevingswet.

Uiteindelijk wordt de volgende onderzoeksvraag in deze MKBA beantwoord: *Wat zijn de kosten-baten verhoudingen van inrichtingskeuzes betreft het beheer van het REV en de CVGG?*

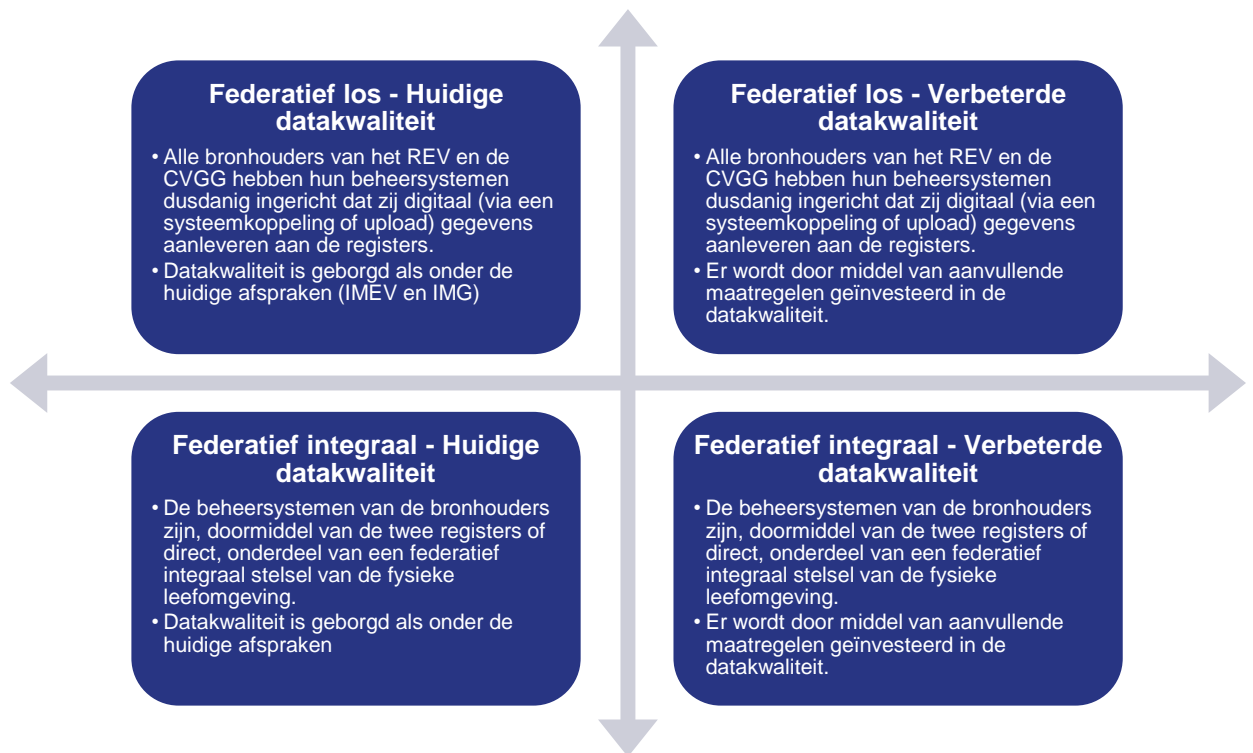
Afbakening

In een MKBA wordt het verschil bepaald tussen alternatieven. Enerzijds de situatie waarin de autonome ontwikkeling plaatsvindt en de twee registers worden geïmplementeerd, zoals nu het plan is (**nulalternatief**). Anderzijds beschrijven de **beleidsalternatieven** de situatie waarin het beheer van de registers anders wordt ingestoken. Voor deze MKBA zijn de beleidsalternatieven Federatief los en Federatief integraal opgesteld, en is er gekeken naar mogelijke aanvullende investeringen in datakwaliteit van beide registers.

- Federatief los: Alle bronhouders van het REV en de CVGG hebben hun (beheer)systemen dusdanig ingericht dat zij digitaal gegevens kunnen aanleveren aan de registers, via systeemkoppelingen, batchgewijs of via de BGM (Bevoegd Gezag Module = webportaal).
- Federatief integraal: De beheersystemen van de bronhouders zijn, via systeemkoppelingen, door middel van de twee registers of direct, onderdeel van een federatief integraal stelsel van de fysieke leefomgeving.

Figuur S.1 geeft weer hoe die uitgangspunten zijn vertaald naar vier verschillende alternatieven.

Figuur S.1 Kwadrantenfiguur alternatieven op hoofdlijnen

Het doorlopen proces

Voor elk van de bovenstaande alternatieven proberen wij de onderzoeksvraag te beantwoorden. Het alternatief **Federatief los** bleek voldoende concreet en uitgekristalliseerd. De kosten en baten die met dit alternatief samenhangen hebben wij kwantitatief in kaart kunnen brengen.

Tijdens het proces bleek dat het alternatief **Federatief integraal** op vele manieren kon worden geïnterpreteerd en dat dit concept nog niet volledig uitgekristalliseerd was. Daarom is voor een meer kwalitatieve doorkijk van het alternatief Federatief integraal gekozen.

Ook de verbetering van de datakwaliteit wordt kwalitatief meegenomen in deze rapportage. Uit de gevoerde gesprekken kwamen geen concrete aanknopingspunten om de verhoogde datakwaliteit in kwantificeerbare kosten en baten uit te drukken.

Resultaten van de MKBA

De belangrijkste resultaten van de MKBA zijn:

Federatief los: Aanleveren via API wel nuttig voor REV, maar niet voor CVGG

In het Federatief los alternatief leveren alle bronhouders via een API geluidgegevens en externe veiligheidsgegevens aan de beide registers. Deze investering heeft op financieel en maatschappelijk vlak een positieve business case voor bronhouders van het REV, maar niet van de CVGG.

Op maatschappelijk vlak wordt er aan de REV-zijde ook een meerwaarde in datakwaliteit gezien voor het investeren in API's, omdat gegevens meer actueel in het REV beschikbaar zullen zijn. Voor de CVGG wordt deze meerwaarde minder gezien, omdat de informatie in de CVGG bestaat uit geluidproductieplafonds en geluidbrongegevens die weinig wijzigen, terwijl het REV veel wijzigende actuele vergunning- en meldingendata bevat.

Daarnaast moeten de bronhouders van de CVGG nog verregaande investeringen maken om tot automatische aanlevering te komen. Deze kosten kunnen beperkt worden als er wordt gekozen voor een centraal provinciaal beheersysteem van geluidgegevens (een verschil van naar schatting omstreeks €14 miljoen). De maatschappelijke baten (buiten een kostenbesparing) van een beheersysteem konden niet worden bepaald, maar de ervaring van RWS is dat een vorm van een beheersysteem noodzakelijk is om de wettelijke taken voor geluidproductieplafonds goed te kunnen uitvoeren.

Ook is onderzocht of het NDW een rol zou kunnen nemen in het opzetten van een landelijk databestand van verkeersgegevens. Een landelijk bestand en een uniformering van het inwinnen van verkeersgegevens, kan de datakwaliteit van verkeersgegevens op landelijk niveau doen verbeteren. Voor bronhouders die nu verkeersgegevens van een hele hoge kwaliteit hebben kan het ook een vermindering van kwaliteit betekenen, juist door die uniformering. Ook kan de inkoopkracht van het NDW een besparing betekenen op de huidige kosten die gemeenten en provincies nu maken bij het (laten) uitvoeren van verkeerstellingen.

Aanvullende investeringen in datakwaliteit zullen maatschappelijke meerwaarde met zich mee brengen, maar het onderzoeksteam heeft voor beide registers niet kunnen vaststellen of deze hoger of lager zijn dan de benodigde kosten.

Federatief integraal: Houd de koers die reeds is ingezet aan

De toegevoegde waarde van een Federatief integraal stelsel wordt vooral gezien in het combineren van gegevens mogelijk maken middels een goede governance: duidelijke afspraken over definities van termen en begrippen, helderheid over waar gegevens vandaan gehaald dienen te worden, harmonisatie van regelingen en regelgeving en afspraken over verantwoordelijkheden van partijen. Zodra overlappende begrippen en definities tussen verschillende onderdelen van de leefomgeving duidelijk gedefinieerd en afgestemd zijn, wordt het mogelijk om op casus-basis gegevens te combineren. Dit is dan mogelijk met specifieke en gerichte datastandaarden.

Een federatief stelsel van de leefomgeving zou in theorie kunnen betekenen dat er gebruik gemaakt wordt van één uniforme datastandaard, of zelfs één centraal register. Er wordt echter geen meerwaarde gezien in het implementeren van één integrale datastandaard (in plaats van

verschillende informatiemodellen als het IMEV en het IMGeluid) zodat álle gegevens van de fysieke leefomgeving eenvoudig gecombineerd kunnen worden. Hetzelfde geldt voor integratie naar één Federatief integraal register van de fysieke leefomgeving.

De voordelen van het afstemmen van een Federatief integraal stelsel op governance-niveau worden sterk gezien. De aanbeveling die volgt uit deze analyse is dan ook om te blijven investeren in governance en de ontwikkeling van specifieke en gerichte datastandaarden. Hierbij is onze aanbeveling om in nauw contact te blijven met de bronhouders (zoals gebeurt in werkgroepen omtrent het IMEV en het IMG) en eindgebruikers (zoals gebeurt bij bijvoorbeeld IBP-VTH) zodat investeringen en ontwikkelingen aansluiten op de behoeften. Dit past goed in de huidige ontwikkelingen van IBP-VTH, DSO en Common Ground, mits de afspraken van de nationale standaarden worden gevolgd.

1 Introductie

1.1 Inleiding

Met de introductie van de Omgevingswet is er veel veranderd in het landschap van de fysieke leefomgeving. De Omgevingswet beoogt te zorgen voor minder en overzichtelijkere regels, een samenhangende benadering van de leefomgeving, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snellere besluitvorming. Onderdeel van deze wet is de introductie van centrale informatievoorzieningen waarin informatie met betrekking tot de fysieke leefomgeving hoogwaardig uitgewisseld wordt tussen overheden, burgers en bedrijven. Voor geluidsgegevens wordt de Centrale voorziening geluidgegevens (CVGG) ontwikkeld en voor externe veiligheidsrisico's het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV).

1.2 Introductie REV

Het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) is een database waarin de informatie over de externe veiligheidsrisico's verzameld wordt. Het gaat dan om de risico's rondom de opslag, het transport en het gebruik van gevaarlijke stoffen. Welke gegevens vastgelegd worden is beschreven in het IMEV (Informatie Model Externe Veiligheid). Het REV is een dataverzameling met informatie over 48 verschillende activiteiten. Naast de geografische ligging van de activiteiten bevat het register ook de contouren voor het plaatsgebonden risico of aandachtsgebieden. Naast de milieubelastende activiteiten worden in het REV ook zogenaamde 'Kwetsbare Gebouwen en Locaties' (KGL) geregistreerd in drie categorieën: beperkt kwetsbaar, kwetsbaar en zeer kwetsbaar.

De informatie wordt zichtbaar gemaakt via kaarten, in onder andere de Atlas Leefomgeving. Iedereen kan op deze kaarten zien waar risicovolle activiteiten plaatsvinden en wat dat betekent voor de leefomgeving.

[Het beheer van het REV wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat \(RWS\)](#)

Het REV is in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ontwikkeld. Het beheer is inmiddels belegd bij RWS. De doorontwikkeling gebeurt in afstemming met de bronhouders: gemeenten, provincies en omgevingsdiensten. De informatie over de leefomgeving komt immers voornamelijk van de lokale overheden. Zij gaan over de ruimtelijk inrichting, verlenen de vergunningen; zijn bronhouder voor gegevens in het REV en de belangrijkste gebruikers van de data in het REV.

Om de lokale informatie over externe veiligheidsrisico's te leveren aan het register, moet er nog veel gebeuren. Zo moeten gemeenten, provincies en omgevingsdiensten hun eigen organisatie en administratie aanpassen aan de eisen van het IMEV. Het REV wordt ook nog aangesloten op het DSO. In december 2022 is het REV technisch opgeleverd en gevuld met de - op dat moment - beschikbare gegevens uit het RRG (Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen). Sindsdien is er een grote slag gemaakt door het (gedelegeerd) bevoegd gezag. De Omgevingswet heeft tot 1 januari 2025 een overgangstermijn, daarna komt informatie op het terrein van de externe veiligheid uit het REV. Datakwaliteit heeft de komende jaren nog veel

aandacht. Binnen het REV-beheer van RWS is een speciaal Datakwaliteitsteam opgericht dat samen met de bronhouders de data actualiseert en verbetert.

1.3 Introductie CVGG

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet veranderen de regels voor het beheersen van geluid. Zo moeten de geluidsemissies van gemeentelijke en waterschapswegen worden beheerst door monitoring van het geluid ten opzichte van de basisgeluidemissie (bge), en wordt geluid op provinciale wegen en industrieterreinen straks beheerst middels geluidsproductieplafonds (gpp). Ter ondersteuning van de bronhouders, wordt de Centrale voorziening geluidgegevens (CVGG) ontwikkeld om geluidsgegevens op één plaats, uniform en laagdrempelig beschikbaar te stellen.

De CVGG is een nieuw digitaal informatiesysteem voor de uitwisseling van geluidgegevens. De bestaande geluidregisters van RWS en ProRail worden daar onderdeel van en worden aangevuld met de geluidsgegevens van provincies, gemeenten en waterschappen. De gegevens worden gebruikt bij akoestische onderzoeken voor bijvoorbeeld omgevingsplannen en omgevingsvergunningen voor woningbouw, en geven onder meer aan burgers inzicht in de monitoring van geluid. In een domein dat gekenmerkt wordt door een diversiteit aan systemen voor gegevensinwinning, -vastlegging en -uitwisseling, variërend van een volwaardig register tot ad hoc, kun je deze ontwikkeling een grote digitaliseringsstap noemen.¹

Het RIVM ontwikkelt de CVGG in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), in samenwerking met een stuurgroep van bronhouders. De CVGG ondersteunt de uitvoering van nieuwe geluidregels onder de Omgevingswet. De CVGG is, evenals het REV, bij inwerkingtreding van de Omgevingswet in gebruik genomen en wordt aangesloten op het DSO.

1.4 Aanleiding en onderzoeksvraag

Om een beeld te krijgen van de keuzemogelijkheden voor het beheer van de CVGG en het REV, heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat Ecorys gevraagd om een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) op te stellen. In deze MKBA worden zowel kosten als baten (financieel en maatschappelijk) van een aantal beheer keuzes met betrekking tot de registers in kaart gebracht. Zo levert de MKBA inzicht in de kosten en de baten van beheer, wat helpt bij besluitvorming in de toekomst. Daarnaast vormt, met REV en CVGG als casuïstiek, dit onderzoek een verkenning op de inrichting van beheer van data in de fysieke leefomgeving in bredere zin, naar de geest van de Omgevingswet. Hierbij kijken wij naar het beheer van data, maar ook naar de achterliggende structuren in de vorm van databeheersystemen.

Uiteindelijk wordt de volgende onderzoeksvraag in deze MKBA beantwoord: *Wat zijn de kosten-baten verhoudingen van inrichtingskeuzes betreft het beheer van het REV en de CVGG?*

---

¹ RIVM (2019). Geluid gaat digitaal.

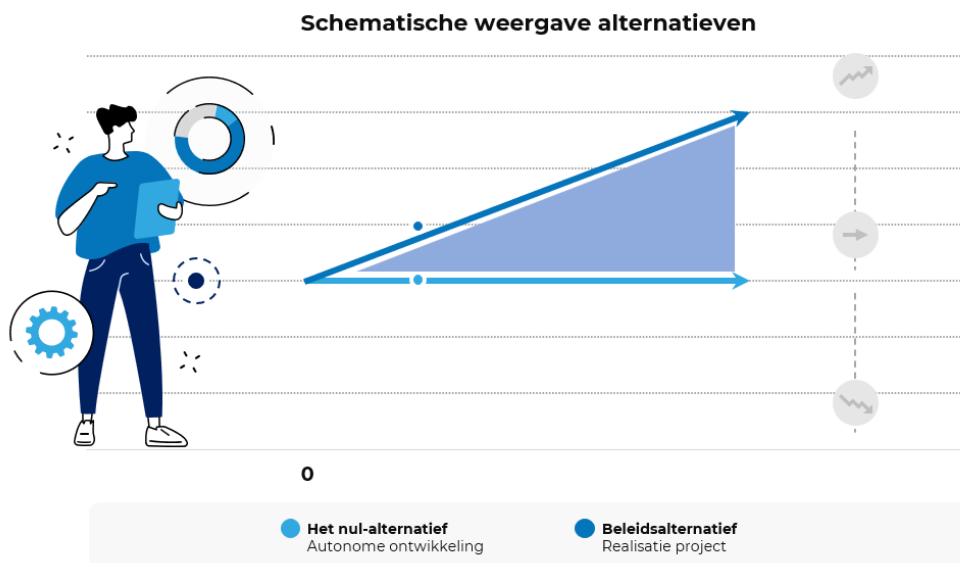
1.5 Opzet MKBA en werkwijze

Wat is een MKBA?

De basis voor het bepalen van de maatschappelijke kosten en baten van een project of beleidsvoornemen ligt in de vergelijking van toekomstige situaties. Enerzijds de situatie waarin de autonome ontwikkeling plaatsvindt en de twee registers worden geïmplementeerd, zoals nu het plan is (nulalternatief). Anderzijds beschrijft het projectalternatief de situatie waarin het beheer van de registers anders wordt ingestoken. Vergelijking van de twee toekomstige situaties levert verschillen op, bijvoorbeeld in termen van kosten voor software en IT-infrastructuur, maar mogelijk ook in termen van bijvoorbeeld datakwaliteit. In een MKBA worden zowel kosten als baten 'effecten' genoemd.

Figuur 1.1 brengt de vergelijking tussen projectalternatief en nulalternatief schematisch tot uitdrukking. Zodra een beleidsvoornemen wordt uitgevoerd zullen er effecten optreden ten opzichte van de situatie waarin dit niet het geval zou zijn geweest. Er worden kosten gemaakt om het beleidsvoornemen te implementeren, die in het nulalternatief niet worden gemaakt. Maar er zullen ook baten zijn, bijvoorbeeld omdat er efficiënter gebruik gemaakt kan worden van geluidgegevens of veiligheidsgegevens.

Figuur 1.1 Schematische weergave werking alternatieven in een MKBA

Methodologie

Bij de vormgeving van deze MKBA vormen de Algemene MKBA-leidraad in combinatie met de Werkwijzer MKBA Digitale Overheid de basis. De Algemene Leidraad is de actuele leidraad voor MKBA's op alle beleidsterreinen en biedt het kader waaraan iedere MKBA minimaal dient te voldoen.² De Werkwijzer MKBA Digitale Overheid zorgt voor stroomlijning van de MKBA's voor ICT projecten.³ Het geeft concrete handvatten voor de methoden en kengetallen bij het opstellen van ICT-gerelateerde MKBA's.

² CPB & PBL (2013), *Algemene leidraad voor maatschappelijke kosten-batenanalyse*.

³ SEO, Ecorys & Van Zutphen Economisch Advies (2019), *Werkwijzer voor maatschappelijke kosten-batenanalyse van de digitale overheid*.

Werkwijze

De basis voor het bepalen van de kosten en baten betreft een meta-analyse van reeds bestaande onderzoeken, het voeren van diepte-interviews en het organiseren van een EffectenArena en een validatiesessie. In een EffectenArena wordt een diverse groep van belanghebbenden uitgenodigd om de mogelijke effecten van het beleidsalternatief te identificeren. De EffectenArena vond relatief in het begin van het traject plaats om de projectalternatieven te toetsen en een eerste inventarisatie te maken van mogelijke effecten. Na de EffectenArena is het onderzoeksteam doormiddel van diepte-interviews en literatuurstudie de geïdentificeerde effecten gaan valideren en kwantificeren. Hierdoor was het mogelijk de berekeningen achterliggend aan de MKBA te maken. In een afsluitende validatiesessie zijn de bevindingen van het onderzoek gevalideerd.

In Bijlage I vindt u een overzicht van de partijen die aanwezig waren bij de EffectenArena, vertegenwoordigd in de begeleidingscommissie of waarmee is gesproken in de interviews. Ecorys heeft de inzichten uit deze gesprekken en werksessies gebruikt om deze MKBA, in opdracht van het Ministerie van IenW, op te stellen volgens de MKBA-leidraad en werkwijzer.

Scope

De MKBA beperkt zich tot de beheeromgeving (REV en CVGG), de toeleveranciers (bronhouders) en directe gebruikers van gegevens. De maatschappelijke effecten in de vorm van 'gezondheidswinst bij minder geluid' of 'minder effecten bij rampen en crisis' zijn wel onderzocht, maar vanwege het gebrek aan causaal verband tussen investeringen en maatschappelijke effecten zijn deze niet meegenomen in de berekeningen. Deze maatschappelijke baten zijn wel kwalitatief beschreven in Hoofdstuk 6.

1.6 Het doorlopen proces

Deze MKBA kent een lang proces waarin door voortschrijdend inzicht aanpassingen in de scope en alternatiefkeuze van het onderzoek zijn gemaakt. Aanvankelijk was het startpunt om de maatschappelijke kosten en baten van het beheer van het REV en de CVGG in drie scenario's vast te stellen:

- Scenario 0: er wordt data ten behoeve van het REV en de CVGG verzameld en aangeleverd/omgezet/separaat ingevoerd. In andere woorden de (toentertijd) verwachte situatie voor als er geen beleidswijzigingen zouden zijn.
- Scenario 1: een enkele bronhouder heeft al een digitaliseringsslag gemaakt (2023-2024) en kan zijn data automatisch bij de registers aanleveren via een systeemkoppeling.
- Scenario 2: De stip op de horizon (2029) is dat alle overheden gezamenlijk volgens het systeem van Common Ground informatie uitwisselen en beschikbaar stellen.

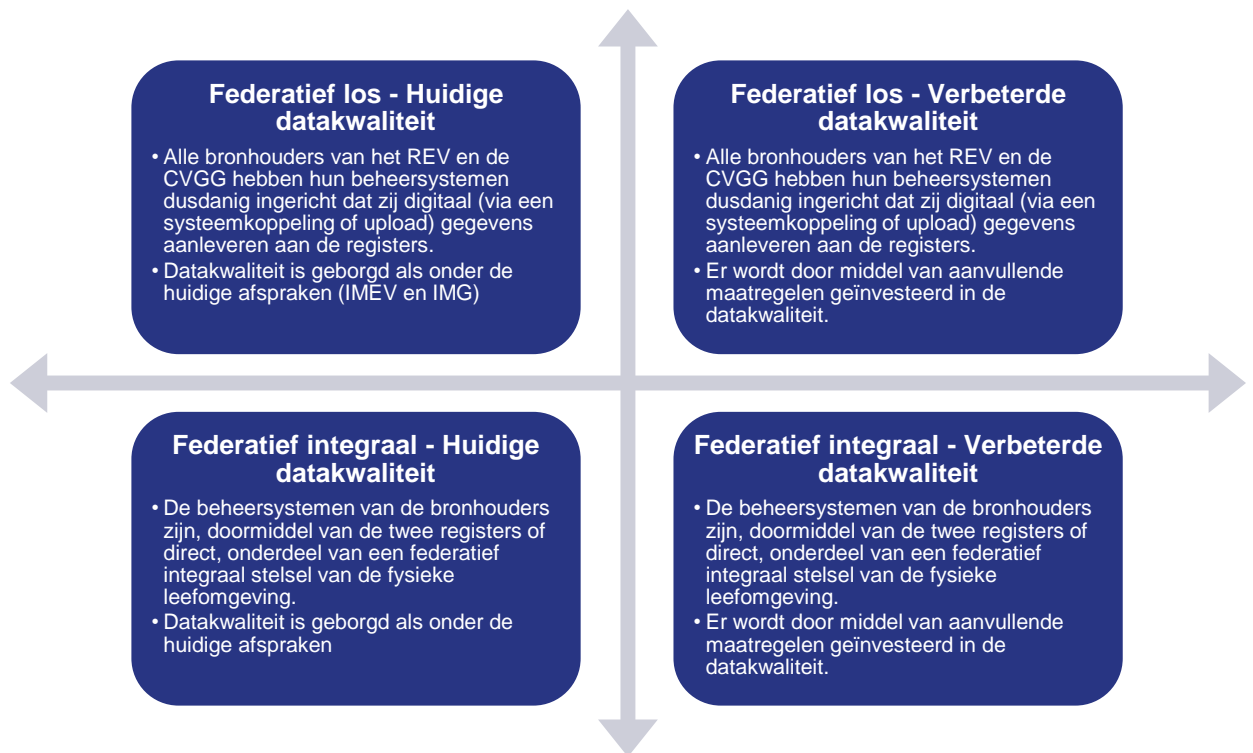
Na het startgesprek is, op verzoek van de begeleidingscommissie, de aanpassing gemaakt om deze scenario's in te kleuren door middel van de alternatieven Federatief Los en Federatief Integraal. Ook werd de component datakwaliteit als onderdeel van de alternatieven opgenomen. In Hoofdstuk 3 en hoofdstuk 6 van het rapport lichten wij de precieze afbakening van deze alternatieven verder toe. Hoog over gaat het om:

- Federatief los: Alle bronhouders van het REV en de CVGG hebben hun (beheer)systemen dusdanig ingericht dat zij digitaal gegevens kunnen aanleveren aan de registers, via systeemkoppelingen of batchgewijs of via de BGM.

- Federatief integraal: De beheersystemen van de bronhouders zijn, via systeemkoppelingen, door middel van de twee registers of direct, onderdeel van een Federatief integraal stelsel van de fysieke leefomgeving.
- Datakwaliteit: Voor beide registers werd een aantal maatregelen opgesteld die de datakwaliteit verder verbeteren, ten opzichte van de datakwaliteit in de bestaande werkwijzen.

Figuur 1.2 geeft weer hoe die drie uitgangspunten zijn vertaald naar vier verschillende alternatieven. Uiteindelijk wordt de centrale onderzoeksvraag in deze MKBA beantwoord voor deze vier alternatieven.

Figuur 1.2 Kwadrantenfiguur alternatieven op hoofdlijnen

Het alternatief **Federatief los** bleek voldoende concreet en uitgekristalliseerd. De kosten en baten die met dit alternatief samenhangen hebben wij kwantitatief in kaart kunnen brengen.

Tijdens het proces bleek dat het alternatief **Federatief integraal** op vele manieren kon worden geïnterpreteerd en dat dit concept nog niet volledig uitgekristalliseerd was. Daarom is voor een meer kwalitatieve doorkijk van het alternatief Federatief integraal gekozen.

Ook de verbetering van de datakwaliteit wordt kwalitatief meegenomen in deze rapportage. Uit de gevoerde gesprekken kwamen geen concrete aanknopingspunten om de verhoogde datakwaliteit in kwantificeerbare kosten en baten uit te drukken. Wij nemen dit kwalitatief mee in de analyse van het alternatief Federatief los.

1.7 Leeswijzer

- [Hoofdstuk 2](#) geeft inzicht in de context waarin het REV en de CVGG zich bevinden ten tijde van het onderzoek.
- [Hoofdstuk 3](#) bevat de afbakening van het nulalternatief in de MKBA, de autonome ontwikkeling.
- [Hoofdstuk 4](#) bevat de afbakening van het alternatief Federatief los. Hierin worden ook de effecten van dit alternatief beschreven voor beide registers.
- [Hoofdstuk 5](#) bevat de berekening en toelichting van de gekwantificeerde kosten en baten voor het alternatief Federatief los.
- [Hoofdstuk 6](#) bevat een kwalitatieve behandeling van het alternatief Federatief integraal.
- [Hoofdstuk 7](#) geeft een samenvattend overzicht van alle bevindingen, en geeft de conclusies en aanbevelingen voortkomend uit de MKBA.

2 Context en positionering REV en CVGG

Het vraagstuk van de beheer inrichting van het REV en de CVGG, kan geplaatst worden in de context van een aantal ontwikkelingen naast de Omgevingswet: het DSO, het interbestuurlijk programma versterking stelsel van vergunningverlening toezicht en handhaving (IBP-VTH), de principes van Common Ground en de interbestuurlijke datastrategie (IBDS). Om een juist beeld te schetsen van de MKBA, de alternatieven en bijbehorende kosten en baten, worden deze ontwikkelingen hier kort beschreven. Voor een meer uitgebreide beschrijving van de context omtrent het REV en de CVGG, verwijzen wij u naar Bijlage II.

2.1 Relevante ontwikkelingen

DSO

Bij de nieuwe Omgevingswet hoort een goede digitale ondersteuning: het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO biedt het digitale loket (Omgevingsloket) waar initiatiefnemers, overheden en belanghebbenden vergunningen kunnen aanvragen, een vergunning check kunnen doen en meldingen kunnen maken. Het DSO moet zo zorgen voor samenhangende, eenduidige en toegankelijke informatie van goede kwaliteit. Het digitaal stelsel vervangt bij de inwerkingtreding van de wet de bestaande toepassingen: Omgevingsloket online, Activiteitenbesluit Internet Module (AIM) en ruimtelijkeplannen.nl. De uitgangspunten van het DSO vormen de randvoorwaarden voor het REV en het CVGG. Het DSO heeft gekozen voor data-ontsluiting uit de bron. CVGG en REV kunnen (op termijn) worden aangesloten op het DSO, zodat de relevante en gerichte gegevens over externe veiligheid en geluid dan ook via het DSO (het Omgevingsloket) beschikbaar komen.

IBP-VTH

Het 'Interbestuurlijk programma versterking vergunningverlening, toezicht en handhaving' (IBP-VTH) is het vervolg op de bevindingen van de commissie van Aartsen in 2021, waarbij ook aanbevelingen zijn gedaan met betrekking tot de 'informatievoorziening VTH' (pijler 3). Het beoogde resultaat van het IBP VTH is het merkbaar verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en het verminderen van vermijdbare milieuschade. Het IBP VTH geeft uitvoering aan de afspraken die Rijk, gemeenten en provincies hebben gemaakt om de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving van de milieuregels in Nederland te verbeteren.

Een actuele weergave van externe veiligheidsgegevens speelt hierin een belangrijke rol, zowel in het kunnen aanvragen van vergunningen door burgers en bedrijven, alsook in de handhaving en het toezicht op de naleving van wet- en regelgeving. Informatie aanwezig in het REV zal worden opgevraagd en gebruikt in de VTH-processen. Geluidgegevens spelen geen rol in de VTH milieubelastende activiteiten, maar wel in de verlening van bouwvergunningen voor woningen en andere geluidgevoelige gebouwen.

Common Ground

De CVGG en het REV conformeren zich aan de principes van 'Common Ground'. Common Ground is de informatiekundige visie waarmee gemeenten collectief de informatievoorziening eenvoudiger, flexibeler en slimmer gaan inrichten.⁴ De basisgedachte van Common Ground is dat data worden losgekoppeld van werkprocessen en applicaties en dat data kan worden bevraagd bij de bron, in plaats van het veelvuldig kopiëren en opslaan. Om dit te realiseren, werken partijen samen op basis van vier uitgangspunten:

1. gegevens worden uniform gemaakt;
2. gegevens worden opgehaald met API's (software waarmee systemen gegevens kunnen uitwisselen);
3. er wordt gewerkt met één gemeenschappelijke integratie laag;
4. data blijven in de bron.

Door te werken op basis van de uitgangspunten van Common Ground, kunnen gemeenten hun bedrijfsvoering en dienstverlening aan burgers ingrijpend verbeteren. En zullen zij op de lange termijn beter in staat zijn te voldoen aan de privacywetgeving en maatschappelijke opgaven flexibel op te lossen. Common Ground is een ontwikkelvisie voor de toekomst, in de praktijk zijn er op dit moment nog veel goede redenen om data op meerdere plaatsen op te slaan, zoals uit kostenefficiëntie.⁵

Interbestuurlijke datastrategie

Gemeenten, provincies, waterschappen en het Rijk werken samen aan de realisatie van de Interbestuurlijke Datastrategie (IBDS)⁶. Deze schetst op hoofdlijnen hoe de overheid met data de maatschappelijke opgaven beter kan adresseren. Met aandacht voor wat technisch kan, juridisch mag en maatschappelijk en ethisch wenselijk is. Eén van de middelen bij die strategie is het opzetten van een federatief datastelsel: een geoptimaliseerd stelsel voor het verantwoord gebruiken van data uit verschillende databronnen. Om alle data van de fysieke leefomgeving in een stelsel samen te kunnen laten komen, moet er afstemming over informatiemodellen en beheer keuzes plaatsvinden. Dit soort overwegingen worden in deze MKBA behandeld.

Het federatief datastelsel wordt een doorontwikkeling van het huidige stelsel van basisregistraties. Het doel is dat het stelsel via afspraken en oplossingen data beschikbaar maakt voor zo breed mogelijk gebruik. Het uitgangspunt is dat data bij de bron wordt bewaard en daar kan worden bevraagd. Het raamwerk bestaat uit afspraken, standaarden, stelselfuncties en voorzieningen. Een federatief stelsel, en de rol van het REV en de CVGG hierin, is in deze MKBA onderzocht.

---

⁴ [VNG \(2024\)](#).

⁵ [IBDS \(2024\)](#).

⁶ [Realisatie IBDS \(2024\)](#).

2.2 De koppeling naar het onderzoek

Common Ground, IBDS, DSO en IBP-VTH zijn alle ontwikkelingen waar binnen het REV en de CVGG relevant zijn in de context van een federatief datastelsel. De noodzaak om nu beheerkeuzes te maken komt in eerste instantie vanuit de recente invoering van de Omgevingswet. De keuze kan gemaakt worden om dus sec aan deze wet te voldoen, of juist al verder te kijken naar deze ontwikkelingen en hier op in te spelen. De trend van een federatief datastelsel voor de fysieke leefomgeving is met deze ontwikkelingen namelijk op hoofdlijnen al ingezet. Een relevante vraag is echter in hoeverre het verstandig is om nu sterk in te zetten op het aansluiten bij een federatief integraal datastelsel.

Zoals in de inleiding van dit rapport beschreven, zijn er tijdens de looptijd van het onderzoek enkele wijzigingen in de afbakening en alternatiefkeuze gemaakt. Uiteindelijk, ook in het kader van bovenstaande ontwikkelingen, wordt de onderzoeksvraag beantwoordt voor twee alternatieven, zijnde Federatief los en Federatief integraal.

In het alternatief [Federatief los](#) bekijken wij de wijze waarop de bronhouders (gemeenten, waterschappen, provincies, ProRail en Rijkswaterstaat) gegevens aanleveren aan de twee registers. Hier gaat het om effecten als gevolg van verbeteringen in datakwaliteit, gebruik van API's en aanpassingen aan beheersystemen. De kosten en baten van dit alternatief zijn concreet en [gekwantificeerd in beeld gebracht](#).

Voor het alternatief [Federatief integraal](#) kijken wij naar de inrichting van het beheer van de twee registers in een breder federatief datastelsel. De richting van een federatief datastelsel is ingezet, maar de vraag is hoever (op dit moment) men moet gaan in het investeren in beheer en ontsluiting van gegevens. De effecten van dit alternatief zijn, door gebrek aan concreetheid, alleen [kwalitatief beschreven in de vorm van een doorkijk](#).

3 Afbakening: nulalternatief

In een maatschappelijke kosten-batenanalyse wordt een vergelijking gemaakt tussen ontwikkelingen en effecten in het beleidsalternatief (als een project of beleid wordt uitgevoerd) en in het nulalternatief (autonome ontwikkeling zonder het project of beleid). In dit hoofdstuk is een nadere uitwerking gemaakt van het nulalternatief voor beide registers, die de basis vormen voor de afbakening van de MKBA.

De registers REV en CVGG hebben overeenkomsten, maar ook een aantal duidelijke verschillen, die er voor zorgen dat ook de uitkomsten van de MKBA verschillen. Daarom worden de twee registers (grotendeels) separaat behandeld.

3.1 Afbakening: Nulalternatief

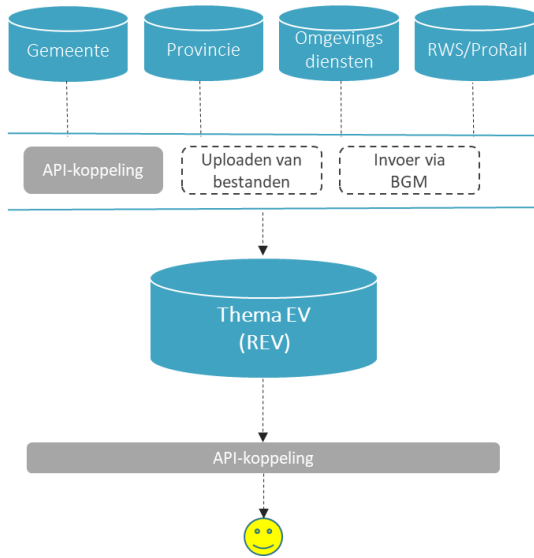
Hieronder schetsen we voor het REV en CVGG het nulalternatief. Het nulalternatief betreft, de situatie waarin beide registers vanaf 2024 in werking zijn en alle bronhouders de verplichte gegevens aan kunnen leveren.

REV

Figuur 3.1 geeft een schematische weergave van de opzet van het REV in het nulalternatief. Bevoegd gezag voor externe veiligheid zijn het Rijk, de provincies en de gemeenten. Het bevoegd gezag is, samen met onder andere Rijkswaterstaat, ProRail, Gasunie en omgevingsdiensten, gedefinieerd als 'de bronhouders'. Zij leveren hun gegevens over externe veiligheidsrisico's aan het REV. Dit gebeurt gedeeltelijk via een handmatige upload, maar ook voor een gedeelte geautomatiseerd via een API. Inhoudelijk blijven de bronhouders verantwoordelijk voor de inhoud en kwaliteit van hun gegevens. Altijd is het IMEV leidend: daar zijn afspraken gemaakt over de datakwaliteit (verplichte velden, aard van de velden en -beperktcontrole van de invoer). In het nulalternatief zijn nog geen procesafspraken gemaakt over de actualiteit van de data of over analyses op de logica van de data vanuit het REV, bijvoorbeeld over de omvang van contouren of de diepteligging van de milieubelastende activiteit.

Gebruikers (beleidsmakers, veiligheidsregio's, burgers etc.) kunnen de gegevens uit het REV bekijken en eventueel downloaden via de Atlas van de Leefomgeving. Bronhouders kunnen informatie geautomatiseerd opvragen via een automatische koppeling (API).

Figuur 3.1 Schematische weergave nulalternatief REV

Centrale opslag - huidige situatie

- Deels handmatige invoer via bijvoorbeeld een invulformulier in de zg. Bevoegd Gezag Module (BGM) door gemeenten en Omgevingsdiensten
- Gegevens opgeslagen bij bronhouders en in REV

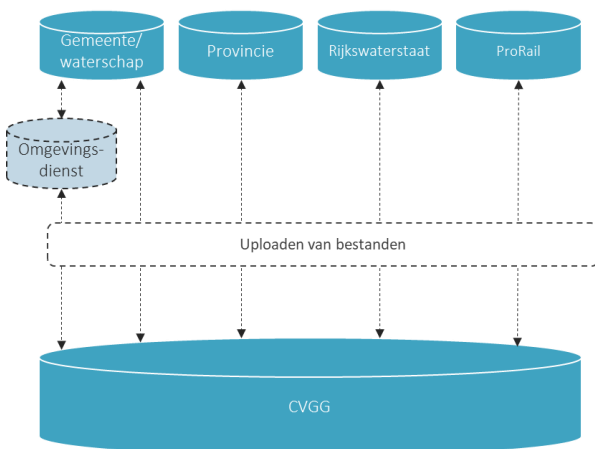
Datakwaliteit huidige situatie

- Het IMEV (Informatiemodel EV) geeft kaders voor de datakwaliteit.
- Het REV is gevuld met data uit het RRGs. Gewerkt wordt aan het vollediger maken van data conform de Omgevingswet/Bkl.
- Alle data in het REV is gevalideerd door bevoegd gezag.
- In de BGM invoermodule zijn minimale controles opgenomen en checks voor harmonisatie bij de invoer van data.
- De juistheid van de gegevens is en blijft altijd de verantwoordelijkheid van de bronhouder

CVGG

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden en is de CVGG officieel in productie gegaan. Dit betekent dat de eerste bronhouders ProRail en RWS geluidsgegevens aan het register leveren en dat overheden, burgers en bedrijven van deze gegevens gebruik kunnen maken. Uiterlijk in 2031 volgen gegevens over gemeentelijke industrieterreinen. Voor andere geluidbronnen en bronhouders gaan kortere termijnen gelden. Figuur 3.2 geeft een schematische weergave van de opzet van de CVGG onder het nulalternatief. De bronhouders (Rijkswaterstaat, ProRail, de provincies, gemeenten en waterschappen) leveren geluidsgegevens aan de CVGG. Provincies, gemeenten en waterschappen kunnen het beheer en de aanlevering van gegevens opdragen aan omgevingsdiensten. Het RIVM heeft de CVGG ontwikkeld en zal deze beheren. Gebruikers (zijnde beleidsmakers, ontwikkelaars, akoestische bureaus, burgers etc.) kunnen vervolgens datasets van geluidgegevens downloaden uit de CVGG.

Figuur 3.2 Schematische weergave nulalternatief CVGG

Centrale opslag in de CVGG – huidige situatie

- Data over wegen worden bij gemeenten en provincies afzonderlijk beheerd.
- Gemeenten en waterschappen monitoren zelf de basisgeluidemissie.
- Gegevens worden niet geautomatiseerd geüpload in de CVGG database.

Datakwaliteit huidige situatie

- De CVGG toetst de aangeleverde gegevens aan het Informatiemodel Geluid door middel van een technische toets.
- De juistheid van de gegevens is en blijft altijd de verantwoordelijkheid van de bronhouder

De bronhouders blijven verantwoordelijk voor de geluidgegevens die zij aanleveren. Zij zullen deze gegevens dan ook zelf moeten beheren, wat inhoudt dat de gegevens dubbel zijn opgeslagen. De CVGG fungeert als een verzameling van alle geluidgegevens van de bronhouders op één centrale plek. Het aanleveren kan door de bronhouder zelf gedaan worden, zoals bij ProRail en Rijkswaterstaat die beiden al een werkend beheersysteem hebben. Voor gemeenten en waterschappen lijkt de verwachting te bestaan dat zij grotendeels een derde partij, in de vorm van een omgevingsdienst of akoestisch bureau, in de hand zullen nemen om het beheer voor hen te regelen. Wanneer een van de bronhouders een wijziging van gegevens in haar eigen systeem moet doorvoeren (bijvoorbeeld een nieuwe weg wordt aangelegd, of er zijn nieuwe geluidsemissies bepaald), hebben zij zelf de verantwoordelijkheid om een nieuwe dataset in de CVGG te uploaden.

Tijdens het uploaden van een dataset in de CVGG wordt een technische validatie uitgevoerd. Dit is een technische toets of de aangeleverde gegevens overeenkomen met het Informatie-model Geluid (IMG) en zegt niks over de juistheid van gegevens. Deze verantwoordelijkheid ligt volledig bij de bronhouder. Er zijn wettelijke voorschriften over het actueel houden van de data, die in de interne werkprocessen zullen moeten worden geborgd, aanknopen bij werkprocessen voor besluiten over gpp's en verslaglegging over bge's.

3.2 Investerings in het nulalternatief

Het nulalternatief betreft de autonome ontwikkeling van het huidige beleid wanneer er geen aanvullende investeringen (het beleidalternatief) worden gemaakt.⁷ Ondanks dat beide registers vanaf 1 januari 2024 (bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet) officieel in productie zijn, moet er aan de kant van de bronhouders van de CVGG meer aanvullende investeringen gemaakt worden om het register te kunnen vullen. Voor het REV geldt dit in beduidend mindere mate. Het nulalternatief voor het REV is vanaf 1 januari 2024 grotendeels gerealiseerd, omdat de hoofdmoot van de investeringen bij de bronhouders om gegevens aan het REV aan te kunnen leveren volgens het IMEV al reeds in gang zijn gezet.

Voor de CVGG ligt dit dus anders. De CVGG zal ook vanaf 1 januari 2024 in productie zijn, maar van alle bronhouders zullen met name Rijkswaterstaat en ProRail in staat zijn om geluidgegevens aan te leveren. De andere bronhouders (provincies, gemeenten en waterschappen) hebben nog niet de verplichting om direct geluidgegevens aan te leveren en moeten deze eerst nog verzamelen.

Provincies moeten de geluidproductieplafonds binnen 3 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet hebben vastgesteld. De uiterlijke datum voor het vaststellen en aanleveren van de bge's wordt op een later moment in een koninklijk besluit vastgelegd.⁸ Voor de gehele transitie naar de Omgevingswet staat de deadline van 31 december 2031. Deze datum wordt in deze MKBA dan ook als uiterste datum genomen waarop het nulalternatief is bereikt voor deze bronhouders.

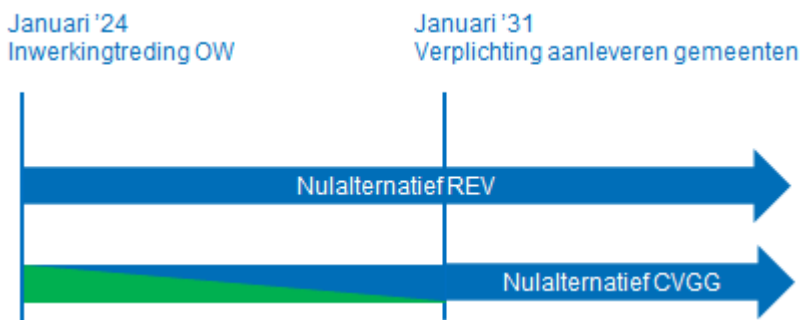
⁷ Romijn en Renes (2013), Algemene leidraad voor maatschappelijke kosten-batenanalyse, CPB/PBL

⁸ [Informatiepunt Leefomgeving \(2024\)](#).

Veelal hebben gemeenten, provincies en waterschappen nog niet volledig in beeld hoe zij aan de verplichting gaan voldoen die de komende jaren op hen afkomt. Zij kunnen bijvoorbeeld deze verantwoordelijkheid zelf nemen, maar ook een omgevingsdienst vragen dit voor hen te doen.

Los van de governance van deze verantwoordelijkheid, zijn gemeenten, provincies en waterschappen grotendeels nog niet in gereedheid om geluidgegevens conform het informatie-model geluid (IMG)⁹ aan te leveren. Zij moeten (in sterk verschillende mate) nog investeringen maken om tot het nulalternatief te komen. Deze kosten worden in de MKBA gedefinieerd als 'basisinvesteringen om tot het nulalternatief te komen' en zijn in Figuur 3.3 in het groene vlak weergegeven.

Figuur 3.3 Tijdelijk implementatie verschil tussen nulalternatief CVGG en REV

In het nulalternatief wordt er geïnvesteerd in datakwaliteit van de data in de registers, bijvoorbeeld het Team REV-Datakwaliteit dat zich bezig houdt met het verbeteren van de datakwaliteit van de gegevens in het REV.

⁹ Een informatiemodel (datamodel) geluid, geeft aan hoe gegevens over geluid moeten worden aangeduid en weergegeven

4 Afbakening: Federatief los

Een beleidsalternatief is ‘...de kleinst mogelijke verzameling van onderling samenhangende maatregelen die naar verwachting technisch en juridisch uitvoerbaar is, economisch haalbaar is en een aannemelijke relatie heeft met het in de probleemanalyse vastgestelde knelpunt.’¹⁰ Het beleidsalternatief beschrijft de maatregelen, die boven op de ontwikkelingen en maatregelen in het nulalternatief komen. In dit hoofdstuk wordt het beleidsalternatief Federatief los beschreven voor beide registers.

4.1 Afbakening: Federatief los

REV

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd voor het REV onder het beleidsalternatief ‘Federatief los’:

- Alle bronhouders hebben zaaksystemen die geschikt zijn voor het automatisch aanleveren van externe veiligheidsgegevens conform het IMEV, welke ook gekoppeld zijn via een automatische koppeling (API) met het REV. Dit betekent dat er geen handmatige uploads meer gemaakt hoeven te worden.
- Externe veiligheidsgegevens staan opgeslagen bij de bronhouders. De gegevens worden opgevraagd via het REV.
- Het REV blijft een ‘losstaand’ register waarbij op onderdelen met andere registers afspraken gemaakt kunnen worden over gebruikte definities en structuren.

Naast de bovengenoemde uitgangspunten worden in het beleidsalternatief ook mogelijkheden om de ‘huidige datakwaliteit’ in het nulalternatief te verhogen verkend. Dit gaat om:

- Het actueel houden van data wordt geborgd in de werkprocessen bij de bronhouders en door bijvoorbeeld koppeling met het DSO;
- Naast de te registreren gegevens genoemd in het BKL, is het mogelijk voor specialisten om gewenste aanvullende gegevens voor te stellen om in het REV op te nemen. Na overleg en goedkeuring kunnen deze wijzigingen dan voorspelbaar doorgevoerd worden in het IMEV en kunnen bronhouders zich hier goed op voorbereiden;
- Het REV-beheer doet zelf ook jaarlijks plausibiliteitstoetsen op de consistentie en volledigheid van aangeleverde data van de bronhouders;
- Gegevens uit het REV zijn zichtbaar in de Atlas Leefomgeving (ALO). Vanuit de ALO kunnen gebruikers terugkoppelen als zij zaken zien die onwaarschijnlijk of niet kloppend zijn. Daarnaast doet het REV-team aan verscheidene plausibiliteitstoetsen. Als maatregel verbeteren bronhouders hun data naar aanleiding van de REV-plausibiliteitstoetsen en de terugkoppelingen vanuit de Atlas;
- REV-beheer zorgt voor monitoring en rapporteert over datakwaliteit in het REV.

¹⁰ Romijn en Renes (2013), Algemene leidraad voor maatschappelijke kosten-batenanalyse, CPB/PBL

CVGG

De volgende uitgangspunten worden gehanteerd voor de CVGG onder het alternatief 'Federatief los':

- Alle bronhouders hebben zaaksystemen die geschikt zijn voor het automatisch aanleveren van geluidgegevens, welke ook gekoppeld zijn via een automatische koppeling (API) met de CVGG. Dit betekent dat er geen uploads meer gemaakt hoeven te worden, maar ook dat alle bronhouders een databeheersysteem moeten hebben dat geschikt is om geautomatiseerde uploads via een API te faciliteren.
- Geluidsgegevens staan opgeslagen bij de bronhouders. De gegevens worden opgevraagd via de CVGG.
- De CVGG blijft een 'losstaand' register waarbij op onderdelen met andere registers afspraken gemaakt kunnen worden over gebruikte definities.

Naast de bovengenoemde uitgangspunten worden in het beleidsalternatief ook mogelijkheden verkend om de 'huidige datakwaliteit' in het nulalternatief te verhogen. Dit gaat om:

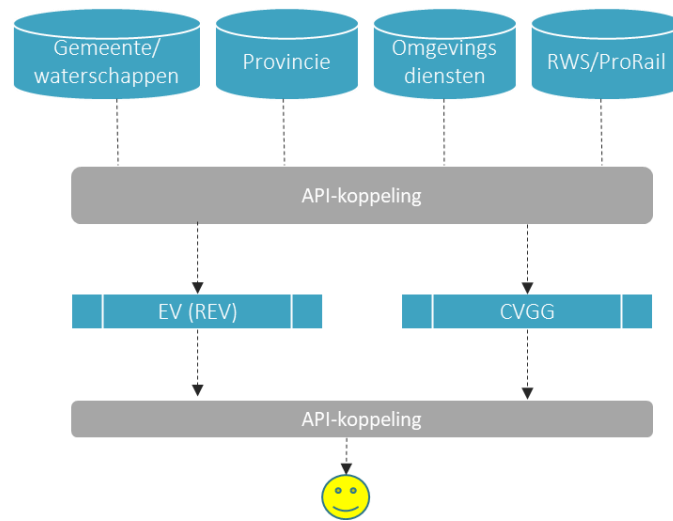
- Het actueel houden van data borgen in de interne werkprocessen bij de bronhouders.
- De introductie van kwaliteitsnormen voor geluidbrongegevens en waaraan bronhouders hun data toetsen.
- In de CVGG plausibiliteitstoetsen opnemen op de consistentie van data.
- Bronhouders verbeteren hun data naar aanleiding van de plausibiliteitstoetsen.
- Expliciet monitoren van- en rapporteren over datakwaliteit in de CVGG.

Daarnaast wordt in dit alternatief gekeken naar wat de meerwaarde zou kunnen zijn van een provinciaal databeheersysteem voor verkeerslawaaai, en of het NDW een rol zou kunnen spelen bij een landelijk bestand met verkeersgegevens.

Voor het beheren van geluidgegevens voor verkeer aan de bronhouderskant bestaan nog geen systemen op de markt. Dit is een verschil met gegevens voor externe veiligheid, die beheerd worden in VTH-systemen. Provincies zouden in samenwerking een beheersysteem kunnen ontwikkelen en beheren. Daarbij kunnen ze mogelijk gebruik maken van het beheersysteem van RWS, waarop de regionale onderdelen van RWS zijn aangesloten. Het data-beheer in dit systeem kan door de provincies ieder voor zich worden gedaan.

Een landelijk bestand voor verkeersgegevens is relevant voor de CVGG omdat een groot deel van de gemeenten voor het eerst een gemeente dekkend bestand met geluidgegevens voor verkeer moeten gaan maken, terwijl gemeenten voor externe veiligheid kunnen uitgaan van gegevens die al een keer verzameld zijn. Het NDW is de voor de hand liggende partij om zo'n landelijk bestand met verkeersgegevens te ontwikkelen en te beheren. Nodig is een landelijk verkeersmodel waarmee verkeersintensiteiten geschat kunnen worden op basis van relevante data, waaronder verkeerstellingen. Omdat nog weinig gemeenten telgegevens aanleveren aan het NDW zal het voor veel gemeenten nodig zijn omdat alsnog te gaan doen.

Figuur 4.1 Schematische weergave projectalternatief Federatief los

4.2 Effecten Federatief los

De kosten en baten van een alternatief komen naar voren als effect van de inrichtingskeuzes. In deze paragraaf wordt compact beschreven welke partijen als onderdeel van de registers effecten (kosten of baten) ondervinden in het alternatief Federatief los ten opzichte van het nulalternatief. De effecten voor beide registers worden in de tabellen gecombineerd voor de overzichtelijkheid.

Federatief 'los' REV & CVGG

Om aanlevering via API's mogelijk te maken moet de bronhouder investeren in een koppelvlak met de registers. Daarnaast moeten er aanpassingen in de beheersystemen gemaakt worden om het koppelvlak te integreren. Indien het beheersysteem nog niet geschikt is voor een koppeling of nog niet ontwikkeld is, zal hier ook verregaand in geïnvesteerd moeten worden.

Het voordeel van aanlevering via API's is dat wanneer er gegevens veranderen in het beheersysteem van de bronhouder, deze ook direct in de registers beschikbaar zijn. Hierdoor zijn veranderingen sneller zichtbaar voor de gebruiker en hoeft de bronhouder niet meer handmatig te uploaden.

Uiteindelijk zou het register zelfs geen gegevens meer op hoeven te slaan, maar haalt deze direct op bij de bronhouder (Common Ground principe). In de praktijk is een hybride oplossing ook mogelijk, wat betekent dat sommige bronhouders een 'plank' in het register (REV of CVGG) gebruiken als hun eigen databeheersysteem. Op dat moment zijn alle systemen dus federatief verbonden. Naast voor het beheer van het register, zijn er in het scenario Federatief 'los' kosten voor het beheer van de API's.

Tabel 4.1 geeft de effecten weer voor het beleidsalternatief Federatief 'los' ten opzichte van het nulalternatief.

Tabel 4.1 Effecten alternatief Federatief 'los' voor REV & CVGG

Kosten	Baten
Bronhouders	
Lokaal investeren in een API en in aanpassing van het zaakstelsel.	Besparing op handmatige invoer / uploads
Beheer REV en CVGG	
Invoeringsondersteuning naar bronhouders bij het realiseren van de API.	Verbeteren datakwaliteit door actuelere data.
	Besparen op controle vanuit beheer op actualisatie
Gebruikers	
-	Bevragingen van de registers zijn te allen tijde volledig up to date, mits de beheersystemen up to date worden gehouden

Het opzetten van een provinciaal beheerssysteem van geluidsgegevens betekent dat de provincies niet ieder voor zich een beheerssysteem hoeven te ontwikkelen. Daar staat tegenover dat er wel de nodige afstemming nodig is over de eisen en invulling aan het beheerssysteem.

Door het landelijk bestand van het NDW hoeven provincies en gemeenten niet meer afzonderlijk alle benodigde verkeersgegevens te verzamelen. Aan de hand van verkeersmodellen voor het hele netwerk van die provincie / gemeente en ontstaat er hierdoor ook meer uniformiteit van data (e.g. geen sprongen in de verkeersdata op grenzen tussen provincies). Wel moeten telgegevens worden aangeleverd aan het NDW. Een aanzienlijk deel van de gemeenten heeft nog weinig ervaring met het uitvoeren van tellingen. Als zij dit wel gaan doen, samen met het NDW, kunnen dankzij de ervaring en expertise van het NDW kosten vermeden worden.

Om tot een landelijk bestand te komen zijn er afspraken nodig over de verantwoordelijkheden voor het landelijk bestand en technische systemen (de landelijke voorziening) en de inhoud van het bestand. Ook zal er door het NDW kosten gemaakt moeten worden om het landelijk bestand op te zetten, zoals het aanbesteden van een verkeersmodel, inwinning van gegevens en het beheer van de gegevens.

Tabel 4.2 Effecten aanvullende interventies CVGG

Kosten	Baten
Bronhouders	
Realiseren één databeheerssysteem provinciale wegen (CVGG) die door de provincies afzonderlijk gebruikt kan worden (geen centraal beheer van data).	Besparen op losse databeheerssystemen provinciale wegen (CVGG) door elke provincie afzonderlijk ontwikkeld.
NDW ontwikkelt een landelijk bestand met verkeersgegevens dat gebruikt kan worden voor de monitoring van geluid (CVGG).	De provincies, gemeenten en waterschappen hoeven niet afzonderlijk alle verkeersgegevens te verzamelen en meer uniformiteit in de data (CVGG).

5 Federatief los: Kosten en baten

De effecten bijbehorend aan de verschillende alternatieven in het alternatief Federatief los zijn in dit onderzoek allen onderzocht. In dit hoofdstuk worden de bevonden kosten en baten benoemd en toegelicht. Achtereenvolgend lichten wij het volgende toe:

1. Kosten en baten REV;
2. Kosten en baten CVGG;
3. Een gevoeligheidsanalyse op gekwantificeerde kosten en baten;
4. Een conclusie met betrekking tot de investeringsbeslissing.

N.B. Vanwege een gebrek aan concrete budgetten, prognoses of realisaties, zijn de getoonde getallen grotendeels gebaseerd op aannames, inschattingen van geïnterviewden of deducties van (deels) vergelijkbare implementaties. Dit betekent dat de getoonde bedragen een onderbouwde inschatting zijn van gemaakte kosten en baten met een significante onzekerheidsmarge. Alle getallen betreffen contante nominale bedragen (anno 2024), verdisconteerd met een discontovoet van 2,25%.

5.1 REV

Kosten

Tabel 5.1 laat zien dat de totale meerkosten gemaakt ten behoeve van het REV in het beleidsalternatief Federatief los naar schatting € 1,0 miljoen (+) zijn. In onderstaande alinea's worden alle kostenposten één voor één toegelicht.

Tabel 5.1 Federatief los: Kosten REV in miljoenen

Kosten	Verschil Federatief los t.o.v. nulalternatief
Aanlevering REV - Bronhouders	
Implementatie, beheer en exploitatie koppelvlak bronhouders (API)	€1,0 (+)
Beheer REV – Ministerie van IenW	
Investeren in een bevragsysteem i.p.v. beheersysteem	(0/+)
Totale kosten	€1,0 (+)

Aanlevering – Implementatie, beheer en exploitatie koppelvlak bronhouders

Om externe veiligheidsgegevens geautomatiseerd aan te kunnen leveren moeten er API's geïmplementeerd worden die de databeheersystemen van de bronhouders koppelen aan het REV. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat een significant deel van de bronhouders dit in de praktijk al doet, en dat er voor alle bronhouders beperkte aanpassingen in het databeheersysteem nodig zijn om een API te implementeren. Gebaseerd op de interviews en als getoetst in de validatiesessie, nemen wij in het nulalternatief aan dat 50% van de bronhouders van het REV geautomatiseerd (via een API koppeling) gegevens aanlevert. In het beleidsalternatief verandert dit naar 100%, wat inhoudt dat de helft van de bronhouders een API moet implementeren.

Ecorys hanteert een generiek kengetal van €15.000¹¹ per API implementatie om dit te kwantificeren. Omdat gemeenten, provincies en omgevingsdiensten op verschillende manieren deze verantwoordelijkheid onderling hebben belegd, hanteren wij de aanname dat 32 grootste gemeenten voor zichzelf, en de 29 omgevingsdiensten voor provincies en kleinere gemeenten de taak van het aanleveren van gegevens aan het REV op zich nemen. Dit betekent dat de helft (afgerond 31) van deze bronhouders nog een API moet implementeren van €15.000. De beheer en exploitatiekosten die hierbij horen worden benaderd met een kengetal van jaarlijks 10% van de initiële implementatiekosten voor een periode van 15 jaar. Wij nemen aan dat de API in jaar 1 van de zichtperiode (2024) wordt geïmplementeerd.

Het kengetal van €15.000 is generiek en kan per organisatie verschillen. Hierom hebben wij in overleg met de validatiegroep besloten een P.M. (+) post op te nemen om eventuele organisatie specifieke meerkosten niet buiten scope te laten vallen. Dit brengt de inschatting van de totale kosten van implementatie en beheer van de API's ten behoeve van aanlevering aan het REV op € 1,0 miljoen (+).

Investeren in een bevragsysteem in plaats van een beheersysteem

Omdat er nu al gedeeltelijk geautomatiseerd wordt aangeleverd, zal er niet geïnvesteerd hoeven worden in het REV om dit verder mogelijk te maken. Omdat in de praktijk een deel van de bronhouders mogelijk het REV als hun bron kan gebruiken, nemen wij in de berekeningen nu niet mee dat de dubbele opslagverantwoordelijkheid weg valt. Wel is de data bij de bron leidend, of deze nu in het zaakstelsel van de bronhouder staan of in het REV (de eerder genoemde hybride oplossing). Hierom is deze post kwalitatief als **(0/+)** meegenomen.

Baten

Tabel 5.2 laat zien dat voor het REV de aanvullende baten ten opzichte van het nulalternatief €7,5 miljoen (+) bedragen.

Tabel 5.2 Baten REV in miljoenen

Baten	Verskil Federatief los t.o.v. nulalternatief
Aanlevering REV – Bronhouders	
Efficiëntie handmatige invoer gegevens	€7,3
Beheer REV – Ministerie van IenW	
Besparing personele inzet	€0,2
Gebruik REV - Eindgebruikers	
Hogere kwaliteit beschikbare externe veiligheidsgegevens	(+)
Totale baten	€7,5 (+)

¹¹ Dit kengetal is besproken in de validatiesessie. Over het algemeen werd dit bedrag als realistisch geacht, echter kunnen de kosten in de praktijk sterk verschillen op basis van de organisatie die de API implementeert. Hierom nemen wij een + mee in de kostenpost.

Aanlevering REV - Efficiëntie handmatige invoer gegevens

In het beleidsalternatief zullen de bronhouders tijd besparen omdat zij allen geautomatiseerd aanleveren, in plaats van 50% nog handmatig in het nulalternatief. Wij rekenen met een tijdsbesparing van 30 minuten per upload, waarbij er jaarlijks door alle bronhouders 15.300 uploads uitgevoerd worden.¹²

Wanneer er wordt gerekend met een uurtarief van € 76 voor een periode van 15 jaar brengt dit de besparing op € 7,3 miljoen.¹³

Beheer en exploitatie REV

De specifieke B&E IT-kosten van het REV zullen naar verwachting niet of nauwelijks wijzigen wanneer informatie geautomatiseerd wordt aangeleverd in plaats van doormiddel van handmatige uploads. Echter, zal de personele belasting van het REV-team wel kunnen afnemen omdat er minder vragen gesteld worden omtrent de aanlevering of specifieke problemen opgelost worden bij een aanlevering. In totaal heeft het IT-team van het REV 4,1 fte tot haar beschikking voor 2024 en 2025. Om de afname in personele belasting kwantitatief inzichtelijk te maken doen wij de aanname dat de personele inzet van de tweede lijn helpdesk dankzij de automatisering kan halveren. Deze fte inzet is nu 0,3 per jaar. Wanneer wij deze kwantificeren brengt dit een vermeden kostenpost van € 0,2 miljoen.¹⁴

Gebruik REV - Hogere kwaliteit beschikbare externe veiligheidsgegevens

Naast de tijdsbesparing, geven de gesproken experts ook aan dat de kwaliteit van de gegevens in het REV ook verder zal toenemen wanneer er volledig geautomatiseerd wordt aangeleverd. Gegevens in het REV zijn meer up to date, mits de beheersystemen ook actueel worden gehouden, wat een toegevoegde waarde vertegenwoordigt voor de gebruikers van het REV. Daarnaast kunnen er nog aanvullende maatregelen gemaakt worden om de huidige datakwaliteit nog verder te verhogen.

Aanvullende acties datakwaliteit

Met 'huidige datakwaliteit' wordt bedoeld dat ingevoerde data weliswaar (minimaal) wordt gecontroleerd en gevalideerd door bevoegd gezag, echter er zijn geen expliciete afspraken gemaakt over het actueel houden. Onder 'verbeterde kwaliteit' worden voor het actueel houden en de inhoudelijke kwaliteit van gegevens aanvullende eisen gesteld en ondersteuning gegeven.

Acties die ondernomen kunnen worden om tot een verbeterde datakwaliteit te komen zijn reeds benoemd in paragraaf 4.1. Deze acties zullen leiden tot een meer compleet, betrouwbaar en actueel REV, en draagt daarmee bij aan een nog hogere datakwaliteit. Binnen de loop van het onderzoek zijn de exacte kosten, of opbrengsten, van deze inrichtingskeuzes niet in beeld gebracht wegens gebrek aan concrete aanknopingspunten.

---

¹² Gebaseerd op 6.100.000 Kwetsbare Gebouw Locaties (KGL) en 16.000 MBA's waarbij wij aannemen dat 0.5% per jaar een wijziging ondergaat en daardoor een upload nodig maakt. In de gevoeligheidsanalyse laten wij ook zien wat een hoger of lager percentage met de baten doet. De lijnbronnen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoor) laten wij buiten beschouwing omdat deze al geautomatiseerd aangeleverd worden.

¹³ Handleiding overheidstarieven 2023, schaal 7 productieve uren incl. btw.

¹⁴ Handleiding overheidstarieven 2023, schaal 7 totale kosten incl. btw

Kostenbaten afweging Federatief los REV

De totale meerkosten en baten van het alternatief Federatief los met elkaar vergelijkend, blijkt de kostenbatenafweging voor het implementeren van API's ten behoeve van het aanleveren van externe veiligheidsgegevens aan het REV ruim positief. De efficiëntie opbrengsten zijn hoger dan de verwachte kosten. Extra investeringen in datakwaliteit zullen maatschappelijke meerwaarde met zich mee brengen, maar het onderzoeksteam heeft niet kunnen vaststellen of deze hoger of lager zijn dan de benodigde kosten.

5.2 CVGG

Voor de CVGG wordt het beleidsalternatief Federatief los doorgerekend, alsook een variant waarin er een provinciaal datasysteem voor verkeersgeluidgegevens wordt gerealiseerd en het NDW een rol neemt bij een landelijk bestand van verkeersgegevens.

Kosten - Federatief los

Tabel 5.3 Kosten CVGG in miljoenen¹⁵

Kosten	Verskil Federatief los t.o.v. nulalternatief
Aanlevering CVGG - Bronhouders	
Implementatie, beheer en exploitatie beheersystemen decentrale overheden	€ 55,5
Implementatie, beheer en exploitatie koppelvlak bronhouders (API)	€ 2,1 (+)
Beheer CVGG – Ministerie van IenW	
Investeren in een bevragsysteem i.p.v. beheersysteem	(0/+)
Totale kosten	€ 57,6 (+)

Aanlevering CVGG – Implementatie, beheer en exploitatie beheersystemen decentrale overheden

Alleen ProRail en Rijkswaterstaat hebben op 1-1-2024 al databeheersystemen voor geluid van (spoor)wegen die geschikt zijn om geluidgegevens aan de CVGG te leveren.

De andere bronhouders (gemeenten, provincies en waterschappen) zullen dus nog moeten investeren om geluidgegevens aan te kunnen leveren aan de CVGG. Binnen geluidsgegevens kan het onderscheid gemaakt worden tussen verkeersgeluid en industrielawaai. De gesproken gemeenten geven aan dat de databeheersystemen van industrielawaai over het algemeen al redelijk ver gevorderd zijn, en dat er voor gemeenten geen verregaande investeringen nodig zijn om geautomatiseerd aan te gaan leveren aan de CVGG (buiten de implementatie van een API natuurlijk).

Voor verkeersgeluid ligt dit anders. Gemeenten en provincies hebben in zeer verschillende maten van volwassenheid een databeheersysteem voor geluidgegevens van verkeer. Hierin speelt ook mee dat de wijze waarop verkeersgegevens verzameld worden en vervolgens gebruikt worden om verkeersgeluidgegevens te berekenen enorm verschilt tussen provincies en gemeenten, waardoor er geen eenduidig beeld te schetsen is van welke investeringen er exact nodig gaan zijn om verkeersgeluidgegevens geautomatiseerd aan de CVGG aan te leveren.

¹⁵ Zie bijlage III voor een toelichting op deze bedragen.

Om toch een inschatting te maken van de te maken kosten om de verkeersgeluidbeheersystemen van provincies, gemeenten en waterschappen geschikt te maken voor automatische aanlevering, maken wij gebruik van het kostenplaatje van RWS om een geschikt databeheersysteem voor geluidgegevens te maken en een inschatting van enkele van de gesproken belanghebbenden.

Het systeem van RWS dient als voorbeeld van een geluiddatabeheersysteem waarbij er een koppeling is tussen brongegevens (o.a. verkeersgegevens en infrastructuur) en de gpp's die op basis hiervan berekend zijn. De geluidbeertaken van RWS vragen om een geluidbeheersysteem waarbij besluiten en registerwijzigingen traceerbaar en navolgbaar zijn. De brongegevens en rekenresultaten, onderliggend aan een besluit, kunnen daarbij op verzoek relatief snel verstuurd worden aan derden (zoals bewoners) en moeten juridisch stand houden. Handmatige databewerkingen worden zoveel mogelijk vermeden om fouten te voorkomen. Rijkswaterstaat geeft aan over de jaren heen grofweg €2 miljoen te hebben geïnvesteerd om tot een geschikt databeheersysteem te komen voor al hun geluidgegevens.

Wij hebben geprobeerd een parallel te trekken tussen het systeem van RWS en een provinciaal geluiddatabeheersysteem voor verkeersgegevens. Het systeem van Noord-Brabant kent namelijk een vergelijkbare vorm van proces bij de bepaling van de gpp's, maar kent geen vergelijkbaar databeheersysteem. Door de provincie Noord-Brabant wordt aangegeven dat het hen ontbreekt aan capaciteit en middelen om een databeheersysteem op het niveau van RWS op te bouwen en te beheren. Het systeem zou ook niet in verhouding staan tot de beperkte infrastructuur die provincies in beheer hebben. Een databeheersysteem is echter wel een voorwaarde voor een automatische aanlevering middels een API aan het CVGG. Ook draagt een geluiddatabeheersysteem bij aan de datakwaliteit (herleidbaar en traceerbaar). In de gesprekken met vertegenwoordigers van provincies is de [inschatting](#) van €700.000 meermaals genoemd als mogelijke kosten die nodig zijn om tot een geluiddatabeheersysteem te komen voor verkeersgegevens. Deze inschatting is getoetst in de validatiesessie en wordt gezien als mogelijk/plausibel op basis van de huidige inzichten. Dit kengetal gebruiken wij voor de 12 provincies.

Hoe de gemeenten en waterschappen de verantwoordelijkheid voor het aanleveren van geluidgegevens aan de CVGG uiteindelijk gaan beleggen is nog onzeker. Ook de VNG kon niet met zekerheid meegeven hoe alle gemeenten dit zullen gaan inrichten, mede omdat de verplichting tot aanleveren nog erg ver weg is en de gemeenten en waterschappen vaak niet zelf werken met geavanceerde geluidsdata. De gemeenten en waterschappen kunnen ervoor kiezen dit zelf te doen, maar ook om dit bijvoorbeeld te beleggen bij de 29 omgevingsdiensten, zoals nu ook al met veel verantwoordelijkheden omtrent geluidgegevens voor bedrijven en industrieterreinen gebeurt. Vanwege de grote onzekerheid, nemen wij aan dat de omgevingsdiensten deze verantwoordelijkheid uitvoeren in opdracht van de gemeenten en waterschappen. Voor de 41 implementaties bij provincies en omgevingsdiensten wordt de inschatting van €700.000 gehanteerd, hoewel het systeem van de basisgeluidemissie voor gemeentewegen en waterschapswegen eenvoudiger is dan voor (spoor)wegen met gpp's. De 29 omgevingsdiensten bedienen daarentegen wel alle 342 gemeenten, wat een grotere last is dan de provinciale systemen voor één provincie. Hierom gebruiken wij ook voor de omgevingsdiensten het kengetal van € 700.000.

Voor provincies vindt de investering, verspreid over twee jaren, plaats in 2024 en 2025. Voor de gemeenten verspreid over de jaren 2027 en 2028. Met een B&E last van 10% voor de relevante jaren tot en met 2038 (een periode van 15 jaar) brengt de totale kostenpost op € 55,5 miljoen. Beheer en exploitatie wordt dus benaderd op 10% van de initiële implementatiekosten per jaar, voor een periode van 15 jaar. Dit kengetal komt overeen met de verwachte beheer en exploitatiekosten van Rijkswaterstaat voor de komende jaren ten opzichte van de gemaakte investering.

Dit is een grove *schatting* van de te maken kosten om tot een geschikt databeheersysteem voor verkeersgeluidgegevens te komen om automatisch aan te kunnen leveren. Desalniettemin werd de orde van grootte van deze kostenpost als plausibel geacht tijdens de validatiesessie.

Aanlevering CVGG - Implementatie, beheer en exploitatie koppelvlak bronhouders (API)

In dit beleidsoptie zal bij alle bronhouders een API worden geïmplementeerd. Uit de gevoerde gesprekken komt naar voren dat er een verschil zit in API tussen geluid gegevens van verkeer en industrie. Hierom rekenen wij bij gemeenten met twee API's en bij de andere bronhouders met één API voor geluidsdata per bronhouder.

Wij hanteren wederom een generiek kengetal van € 15.000 per API implementatie om dit te kwantificeren, met een P.M. (+) post voor mogelijk organisatie specifieke meerkosten. Hierbij wordt de achterliggende aanname gehanteerd dat de provincies, Rijkswaterstaat en ProRail zelf gegevens aanleveren, en dat de gemeente deze verantwoordelijkheid beleggen bij de 29 omgevingsdiensten. Dit betekent dat in totaal 43 API's worden geïmplementeerd. De beheer en exploitatiekosten die hierbij horen worden wederom benaderd met een kengetal van jaarlijks 10% van de initiële implementatiekosten voor een periode van 15 jaar. Dit brengt de totale kostenpost op €2,1 miljoen (+) in het alternatief Federatief los.

Beheer CVGG

Als aangeleverd door RIVM zijn de beheer en exploitatiekosten in het nulalternatief zo'n € 9,0 miljoen voor een periode van 15 jaar (verdisconteerd €7,6 miljoen), wat neerkomt op € 0,6 miljoen per jaar. De CVGG is op het principe van automatische aanlevering voorbereid en werkt al met API's. Om een API met (bijvoorbeeld RWS en ProRail) te realiseren is enige ontwikkeling aan de kant van de CVGG nodig:

- Eventuele aanvullende beveiligingseisen moeten gedefinieerd en geïmplementeerd worden;
- Er moeten afspraken met de bronhouder gemaakt worden over hoe de API er exact uit moet zien en de huidige API moet aan de hand van deze afspraken aangepast worden;
- Het proces rondom foutafhandeling moet afgesproken worden en voorzieningen daarvoor moeten geïmplementeerd worden.

De beheerkosten zullen volgens het RIVM (beheerder van de CVGG) daardoor licht stijgen. Wij nemen dit kwalitatief mee met een (0/+).¹⁶

¹⁶ Dit betreft de CVGG als centraal bevragsysteem voor alle bronhouders met opslagfunctionaliteit in de voorziening. Wanneer men toe zou willen werken naar opslag alleen bij de bronhouder en dus directe bevraging van de bronhouder wanneer de CVGG bevragd wordt, zijn de kosten van een hele andere orde. In de architectuur van de CVGG is hier volgens het RIVM geen rekening mee gehouden. Er zullen veel nieuwe functionaliteiten ontwikkeld moeten worden om dit mogelijk te maken. De kwetsbaarheid van dit systeem is dan ook hoger, omdat de CVGG afhankelijk wordt van de

Kosten - Federatief los, variant NDW en provinciaal systeem verkeer

Tabel 5.4 Kosten CVGG alternatief Federatief los, variant NDW en provinciaal systeem verkeer in miljoenen

Kosten	Vershil Federatief los t.o.v. nulalternatief - variant NDW en provinciaal systeem verkeer
Aanlevering CVGG - Bronhouders	
Implementatie, beheer en exploitatie beheersystemen decentrale overheden	€ 37,2
Implementatie, beheer en exploitatie koppelvlak bronhouders (API)	€0,9 (+)
Implementatie, beheer en exploitatie provinciaal beheersysteem	€4,5
Afstemming provincies implementatie provinciaal beheersysteem	€0,5
Aanlevering CVGG - NDW	
Opzetten van een landelijk bestand verkeersgegevens	€1,4 - €2,4
Beheer CVGG – Ministerie van IenW	
Investeren in een bevragsysteem i.p.v. beheersysteem	(0/+)
Totale kosten	€ 44,5 – 45,5 (+)

Aanlevering CVGG – Implementatie, beheer en exploitatie beheersystemen decentrale overheden

In de tweede variant van het alternatief Federatief los implementeren de provincies één data-beheersysteem voor verkeersgeluidgegevens, in plaats van elk een apart systeem. In plaats van de 12 beheersystemen à €700.000 (besparing van circa € 14 miljoen t.o.v. het andere beleidsalternatief), wordt er één beheersysteem à € 2 miljoen geïmplementeerd in 2024 en onderhouden voor 15 jaar. In de vorige variant waren de geraamde kosten voor provincies €18,7 miljoen, ten opzichte van €5,0 miljoen in deze variant dankzij de besparing door minder beheersystemen, API's en bijbehorend onderhoud. De kosten voor gemeenten, waterschappen, ProRail en Rijkswaterstaat zijn gelijk aan de eerder getoonde variant van dit alternatief. De totale implementatie, beheer en exploitatiekosten van beheersystemen voor decentrale overheden is in deze variant opgeteld € 37,2 miljoen.

Aanlevering CVGG - Implementatie, beheer en exploitatie koppelvlak bronhouders (API)

In de tweede variant van het alternatief Federatief los implementeren de provincies één API in plaats van 12, waardoor deze kostenpost lager uitvalt. Deze kostenpost wordt € 0,9 miljoen over een periode 15 jaar.

Aanlevering CVGG - Afstemming provincies implementatie provinciaal beheersysteem

Uit de interviews is opgehaald dat er verregaande afstemming nodig is tussen de provincies om tot één beheersysteem te komen. Hiervoor hanteren wij een aanvullende kostenpost van 0,5 fte per provincie gedurende één jaar om tot afstemming te komen.¹⁷ Dit brengt deze kostenpost tot € 0,5 miljoen.

beschikbaarheid van de bronsystemen. Ook zullen de beheerkosten hoger liggen, omdat het systeem veel complexer wordt en foutgevoeliger zal zijn. Daarnaast kan het systeem met alleen een ophaalfunctie traag worden, vanwege de grote hoeveelheid data die bij verschillende bronhouders moet worden opgehaald. Er zouden veel hogere eisen aan de beschikbaarheid van de systemen van bronhouders gesteld moeten worden, vergelijkbaar met de beschikbaarheid van de CVGG.

¹⁷ Handleiding overheidstarieven 2023, schaal 7 totale kosten incl. btw

Aanlevering CVGG – Opzetten landelijk databestand verkeersgegevens door NDW

Het NDW geeft aan dat de kosten voor het opzetten van een landelijk databestand, inclusief het verzamelen van verkeersintensiteiten, tussen de €1,5 en €2,5 miljoen zal liggen. Dit betreft dus data-inwinning en modelontwikkeling voor een landelijk bestand. De werkwijze van het NDW volgt de aanpak van harmoniseren, uniformeren, standaardiseren. Dit vergt een doorlooptijd van ongeveer 2 tot 3 jaar in verband met de grote verscheidenheid aan gemeenten. NDW heeft voor RWS al het programma 'Shivi' ontwikkeld dat voorziet in landelijke intensiteiten op het hoofdwegennet. Daarnaast berekent NDW nu al 'Gemiddelde jaarintensiteiten' voor verschillende wegbeheerders anders dan RWS. Het NDW heeft dus ervaring met het uitvoeren van dit soort werkzaamheden en zou voor een uniformering van verkeersgegevens kunnen zorgen.

De doorlooptijd is naar verwachting 2 tot 3 jaar, dus deze kosten zijn verspreid over een periode van 3 jaar en verdisconteerd, wat een kostenpost van € 1,4 - €2,4 miljoen brengt.

Baten – Federatief los

Tabel 5.5 laat zien dat de gekwantificeerde aanvullende baten ten opzichte van het nulalternatief € 0,2 miljoen zijn voor het alternatief Federatief los.

Tabel 5.5 Baten CVGG in miljoenen

Baten	Verschil Federatief los t.o.v. nulalternatief
Aanlevering CVGG - Bronhouders	
Efficiëntie handmatige invoer geluidsgegevens	€0,2
Gebruik CVGG – Ministerie van IenW	
Hogere kwaliteit openbaar beschikbare geluidsgegevens	(0/+)
Totale baten	€0,2

Aanlevering CVGG - Efficiëntie handmatige invoer geluidsgegevens

In het beleidsalternatief zullen de bronhouders tijd besparen omdat zij geautomatiseerd aanleveren. Dit heeft betrekking op bijvoorbeeld gpp-besluiten wegens infrastructurele wijzigingen. Wij rekenen met een tijdsbesparing van 30 minuten per upload. De hoeveelheden uploads zijn zichtbaar in Tabel 5.6 en zijn gevalideerd in de validatiesessie.

Tabel 5.6 Hoeveelheid jaarlijkse uploads per bronhouder

Bronhouder	Aantal jaarlijkse uploads CVGG per bronhouder	Aantal uploads waarmee is gerekend
Provincies (12)	12	144
Waterschappen & gemeenten (344 gemeenten en 4 waterschappen)	1	348
RWS/ProRail	25	25

Wanneer er wordt gerekend met een periode van 15 jaar brengt dit de besparing op € 0,2 miljoen.¹⁸

¹⁸ Handleiding overheidsstarieven 2023, schaal 7 productieve uren incl. btw.

Gebruik CVGG - Hogere kwaliteit openbaar beschikbare geluidgegevens

Naast de beperkte tijdsbesparing, geven gesproken experts aan dat er geen verschil zit in de kwaliteit van de gegevens in de CVGG voor gebruikers wanneer de gegevens geautomatiseerd worden aangeleverd. De validatie die ook bij de handmatige upload wordt toegepast, in combinatie met het IMGeluid, zorgt ervoor dat in principe de data gelijk is in beide alternatieven. In dit beleidsalternatief zal de CVGG meer up to date zijn aangezien wijzigingen direct worden doorgevoerd, maar hiervan geven de experts aan dat dit geen grote toegevoegde waarde heeft in het gebruik van de gegevens in de CVGG.

Aanvullende acties datakwaliteit

Met 'huidige datakwaliteit' wordt bedoeld dat ingevoerde data weliswaar wordt gecontroleerd en gevalideerd door bevoegd gezag, echter er zijn geen expliciete afspraken gemaakt over kwaliteitsnormen buiten de wettelijke termijnen die logischerwijs geborgd zijn in de interne werkprocessen. Voor 'verbeterde kwaliteit' kunnen voor het actueel houden en de inhoudelijke kwaliteit van gegevens aanvullende eisen worden gesteld en ondersteuning gegeven.

Acties die ondernomen kunnen worden om tot een verbeterde datakwaliteit te komen zijn reeds benoemd in paragraaf 4.1. Deze acties zullen leiden tot een meer compleet, betrouwbaar en actueel CVGG, en draagt daarmee bij aan een nog hogere datakwaliteit. Binnen de loop van het onderzoek zijn de exacte kosten, of opbrengsten, van deze inrichtingskeuzes niet in beeld gebracht wegens gebrek aan concrete aanknopingspunten.

Baten - Federatief los, variant NDW en provinciaal systeem verkeer

Tabel 5.7 Baten CVGG in miljoenen, variant NDW en provinciaal systeem verkeer

Baten	Verskil Federatief los t.o.v. nulalternatief
Aanlevering CVGG - Bronhouders	
Efficiëntie handmatige invoer geluidsgegevens	€0,2
Besparing monitoring verkeersintensiteiten	€ 7,3 – 17,0 -/+
Gebruik CVGG – Ministerie van IenW	
Hogere kwaliteit openbaar beschikbare geluidgegevens	(0/+)
Totale baten	€7,5 – 17,2 -/+

Aanlevering CVGG – Landelijk bestand verkeersgegevens door het NDW

Als onderdeel van deze variant is onderzocht of het NDW een rol zou kunnen spelen in het ontwikkelen van een landelijk bestand met verkeersgegevens. Daarmee zal ook de geluidsdata die uit de verkeersgegevens wordt afgeleid eenduidiger worden en daardoor in potentie een toename in datakwaliteit betekenen. Als aangegeven hierboven zou dit kosten met zich meebrengen van omstreeks € 2 miljoen (€1,4 - €2,4 miljoen).

De gesproken bronhouders laten echter een gemengd signaal horen over de mogelijke rol van NDW bij een landelijk bestand van verkeersgegevens. Aan de ene kant zien zij de voordelen van een geharmoniseerde manier van dataverzameling die daarvoor nodig is. Nu doet iedere bronhouder dit nog op zijn eigen manier, waardoor uitkomsten moeilijk te vergelijken zijn en op waarde te beoordelen. Deze verbetering in vergelijkbaarheid is dus een mogelijke baat van standaardisatie. Ook zal de juridische hardheid van data toenemen. Als data sterk verschilt of

discutabel is, dan neemt volgens enkele gesproken belanghebbenden de kans op rechtszaken, waar hoge kosten aan verbonden zijn, toe.

Bronhouders doen nu afhankelijk van de lokale situatie hun verkeersonderzoek. Het NDW geeft ook aan dat deze tellingen op dit moment beperkt worden opgeslagen. De kosten van het tellen door gemeenten variëren, afhankelijk van de soort telling en de frequentie. Sommige hele kleine gemeenten doen helemaal niet (of amper) aan het meten van verkeersintensiteiten.

Het NDW zou met de bronhouders afspraken kunnen maken over de minimale kwaliteit van de telgegevens en deze vervolgens kunnen verrijken met andere bronnen. Dit betekent wel dat sommige bronhouders een flinke stap moeten zetten om aan de afgesproken kwaliteit te voldoen, terwijl andere bronhouders wellicht uiteindelijk minder tellingen uit zullen gaan voeren ten opzichte van de huidige situatie.

Bronhouders zijn aan de andere kant huiverig om data af te nemen uit een landelijk bestand. Zij willen controle en feeling houden over de data(kwaliteit). Bovendien zou het ontwikkelen van een landelijk bestand dus een doorlooptijd kennen van 2 à 3 jaar, en voor het vaststellen van gpp's bij provinciale wegen is dit te laat. De waarde van het landelijk bestand ligt in eerste instantie bij gemeenten die nog niet eerder een verkeersmodel hebben gemaakt voor hun hele wegennetwerk. Zij kunnen dan eenvoudiger een basisgeluidemissie vaststellen (uiterlijk over 2026). Voor zowel provincies als gemeenten zou een landelijk bestand de periodieke monitoring van gpp's en bge's kunnen faciliteren.

Het is ingewikkeld om een precieze berekening te maken betreffende de mogelijke financiële meerkosten of baten van landelijke inwinning door het NDW, omdat er weinig zicht is op wat de exacte landelijke kosten nu zijn door de grote verscheidenheid in hoe bronhouders dit nu geregeld hebben. Een raming van het NDW spreekt over € 3 tot € 7 miljoen per jaar, afhankelijk van het soort telling en de frequentie. Ook heeft het NDW indicatief aangegeven dat zij een besparing van 25% verwachten in vergelijking tot wanneer een gemeente zelf een aanbesteding doet, vanwege hun inkoopkracht.¹⁹

Indicatief, zou dit een kostenbesparing van tussen de € 7,4 en 17,0 miljoen kunnen betekenen over een periode van 12 jaar (15 jaar minus de drie jaar die nodig zijn om het bestand op te zetten). Omdat deze berekening zeer indicatief van aard is (gebaseerd op schattingen met grote onzekerheid en brede bandbreedtes), en wij niet met zekerheid kunnen zeggen of er meer of minder verkeerstellingen zullen plaatsvinden na standaardisatie, voegen wij de kwalitatieve duiding van - / + toe.

Over het algemeen zal de datakwaliteit wel verbeteren door deze standaardisatie, al verschilt dit dus vanwege in hoeverre de gemeente/provincie al kwalitatief hoge verkeersdata verzamelde. Daarnaast kunnen er baten zijn voor andere beleidsterreinen die ook gebruik maken van verkeersgegevens, zoals luchtkwaliteitsbeleid, verkeersveiligheid, stedelijke ontwikkeling en klimaatbeleid. Ook is de eerder genoemde juridische hardheid een gevolg van hogere kwaliteit van verkeersdata.

---

¹⁹ Hetde NDW heeft ook aangegeven dat zij voor omstreeks € 50.000 (zowel eenmalige implementatie, als jaarlijks beheer) verkeersgegevens voor gemeenten kunnen beheren als zij daar zelf nog geen applicatie voor hebben. Maatwerkoplossingen zijn dus ook mogelijk voor gemeenten die hier interesse in hebben.

Kostenbatenafweging Federatief los CVGG

Volgend uit de berekeningen en de opgehaalde informatie is er op dit moment een sterk negatieve kosten-batenafweging voor het automatisch aanleveren van geluidgegevens aan de CVGG door de bronhouders. Dit volgt uit de situatie bij RWS en ProRail, waar al een beheersysteem is ontwikkeld, en de kosten voor een API hoger zijn dan de verwachte baten.

De kostenbatenafweging voor beheersystemen bij decentrale overheden valt niet te maken. Er moeten naar schatting tientallen miljoenen worden geïnvesteerd, terwijl de baten belangrijk zijn maar niet gekwantificeerd. De keuze voor een provinciaal databeheersysteem voor verkeersgeluidgegevens zou een grote kostenbesparing kunnen betekenen, maar zal ook veel afstemming en tijd in beslag nemen. Desalniettemin is er een forse kostenbesparing bij een centraal provinciaal systeem. Ook bij omgevingsdiensten zijn besparingen te bereiken door samen te werken bij het ontwikkelen van een beheersysteem, vergelijkbaar met die bij provincies.

Het opzetten van een landelijk bestand van verkeersgegevens door het NDW zal zorgen voor een verbetering en uniformering van datakwaliteit op landelijk niveau. Echter is het mogelijk dat voor enkele gemeenten of provincies (die nu al hoogwaardige verkeersgegevens hebben) de datakwaliteit door deze uniformering lager wordt. Ook kan de NDW, dankzij hun marktkracht, efficiënter verkeerstellingen uitzetten en hiermee een kostenbesparing realiseren op de kosten die hier nu voor gemaakt worden door provincies en gemeenten.

Echter is het moeilijk om deze kostenbesparing op landelijk niveau met zekerheid te ramen. Dit komt omdat de totale huidige kosten die gemaakt worden in Nederland ten behoeve van verkeerstellingen niet volledig inzichtelijk zijn. Ook zijn de kosten die gemaakt zullen worden wanneer alle gemeenten en provincies volgens het regime van het NDW tellingen zullen uitvoeren ook nog niet inzichtelijk.

5.3 Gevoeligheidsanalyse

Deze berekeningen zijn deels gebaseerd op algemene aannames. Deze aannames worden getoetst door twee extremen door te rekenen en zo inzichtelijk te maken of de kostenbatenafweging, en dus de conclusie, wijzigt. Dit doen wij voor de aannames betreffende de kosten van een API en de besparingen op handmatige invoer.

Kosten API

In deze MKBA rekenen wij met een generiek kengetal van €15.000 per API. De verschillen in totalen van de uitkomsten voor REV (Tabel 5.8) geven de verandering in kostenbatenafweging weer voor beide extremen. Ook bij hogere en lagere API-kosten blijft de afweging ruim positief.

Tabel 5.8 Gevoeligheidsanalyse kosten API REV

	API -50%	Basis	API +50%
Totale kosten	€0,5	€1,0	€1,5
Totale baten	€7,5	€7,5	€7,5
Saldo	€7,0	€6,5	€6,0

Besparing handmatige invoer

Aan de batenkant is een vergelijkbare berekening gemaakt voor de besparingen op de handmatige uploads van gegevens in het REV. In de basisberekening gaan wij ervan uit dat 0,5% van de KGL's en MBA's jaarlijks een aanpassing in het REV vereist. Wij laten de gevoeligheid van deze aanname zien door ook met 1,0% en 0,1% te rekenen. In alle gevallen is de kostenbatenafweging positief.

Tabel 5.9 Gevoeligheidsanalyse baten besparing REV

Handmatige jaarlijkse uploads	0,1%	Basis (0,5%)	1,0%
Totale kosten	€1,0	€1,0	€1,0
Totale baten	€ 1,6	€7,5	€ 14,8
Saldo	€ 0,6	€6,5	€13,8

CVGG

Aangezien de kostenbatenverhouding van het alternatief Federatief los (beide varianten) voor de CVGG omstreeks 1:250 is, heeft een dergelijke exercitie geen toegevoegde waarde voor de bevindingen.

6 Federatief integraal

Met Federatief integraal wordt bedoeld dat het REV en de CVVG onderdeel zijn van één breed gedefinieerd en samenhangend systeem en informatielandschap over de fysieke leefomgeving. In het kort komt het erop neer dat de afzonderlijke registers, zoals REV en CVGG, in toenemende mate geïntegreerd dienen te worden in één stelsel voor de fysieke leefomgeving. Er zijn verschillende vormen waarop een dergelijk federatief integraal stelsel kan worden ingericht. Er worden daarom eerst verschillende niveaus van inrichting van een 'Federatief integraal' stelsel verkend, deze zijn een interpretatie van Ecorys op basis van de gevoerde gesprekken met belanghebbenden.

6.1 Varianten Federatief integraal

Tijdens het onderzoek bleek dat het concept van een breed gedefinieerd landschap van de fysieke leefomgeving nog niet volledig is uitgekristalliseerd. Tijdens de gevoerde gesprekken heeft het onderzoeksteam opgehaald dat integratie van registers op verschillende niveaus (onderdelen) mogelijk is. In een [theoretische exercitie](#) bekijkt het onderzoeksteam wat het gevolg van elk van deze niveaus is betreffende kosten en baten, toegepast op de CVGG en het REV. De verschillende niveaus zijn:

1. Op governance en definitieniveau:

Er is duidelijkheid over definities van termen en begrippen, welke partij/organisatie voor welke gegevens verantwoordelijk is, waar gegevens opgehaald dienen te worden en afstemming van regelgeving. Door het toepassen van eenduidige definities is data uit verschillende systemen over de fysieke leefomgeving beter te vergelijken, vinden, combineren en te interpreteren. Denk daarbij aan een uniforme definitie voor windmolens, wegen of bijvoorbeeld bruggen. Hiervoor is wel zorgvuldige afstemming en verdeling van verantwoordelijkheden nodig tussen de verschillende betrokkenen.

Dit niveau is reeds onder de Omgevingswet op hoofdlijnen gerealiseerd.

2. Op dataniveau (met overlappende raakpunten):

Wanneer er integratie op dataniveau plaatsvindt, kunnen verschillende registers/datasets van de fysieke leefomgeving gecombineerd worden in gebruik. Echter wordt alleen voor specifieke casussen (zoals bijvoorbeeld gebeurd bij het DSO, of bij IBP-VTH), specifieke datastandaarden gebruikt om de informatie integraal te kunnen gebruiken. Door gebruik van de standaarden kunnen op casusniveau overlappende gegevensstromen worden opgezet.

Dit is het niveau waar lenW nu aan werkt, en wat Ecorys ook uiteindelijk onderschrijft vanuit de uitgevoerde analyse.

3. Op dataniveau (uniforme datastandaard):

De verschillende vormen van gegevens van de fysieke leefomgeving maken gebruik van één datastandaard. Gegevens worden los van elkaar opgeslagen in afzonderlijke registers, maar kunnen relatief eenvoudig gecombineerd worden. Hiervoor moet aanvullend op niveau 1 één uniforme datastandaard worden doorgevoerd en bij alle bronhouders worden geïmplemen-

teerd. Om dit te verduidelijken: zowel het REV, als het CVGG en de Emissieregistratie hanteren exact hetzelfde informatiemodel, terwijl de opslag nog steeds separaat is geregeld. **Dit is een theoretisch scenario van hoe een Federatief integraal stelsel ingericht kan worden.**

4. Op technisch niveau:

Alle gegevens over de fysieke leefomgeving worden in één centraal register verzameld en beschikbaar gesteld. Er bestaan dus geen losse registers meer met separate beheerders en enkele vormen van overlap. Hiervoor moet aanvullend op stap 1 en 2 (uniform) een centraal beheersysteem worden ontwikkeld en in beheer worden genomen. Dit betekent ook dat kostenbesparingen kunnen optreden door het wegvallen van de reeds bestaande registers. **Dit is een theoretisch scenario van hoe een Federatief integraal stelsel ingericht kan worden.**

Elk van deze niveaus brengt andere kosten en mogelijke baten met zich mee. Op dit moment is het alternatief Federatief integraal nog onvoldoende uitgekristalliseerd. Het is zodoende lastig om de effecten van deze niveaus van integratie in kaart te brengen, laat staan de specifieke kosten en baten.

6.2 Maatschappelijke meerwaarde van een Federatief integraal stelsel

Op basis van de gevoerde gesprekken is in onderstaande tabel op een kwalitatieve wijze weergegeven welke mogelijke kosten en baten zich voordoen bij elk van de drie niveaus van integratie. Dit is een grotendeels theoretische exercitie, omdat de precieze inrichting van een Federatief integraal stelsel nog niet volledig is uitgekristalliseerd. Wel wordt aansluiting gezocht met reeds gestarte ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving als DSO, Common Ground, federatief datastelsel en IBP-VTH.

Tabel 6.1 Inventarisatie kosten en baten Federatief integraal stelsel

	Kosten	Baten
<i>Governance en definitieniveau</i>	Er moet aanvullende afstemming komen over definities in de verschillende informatiemodellen. Deze aanpassingen moeten vervolgens in alle informatiemodellen, en dus beheersystemen van alle bronhouders, worden doorgevoerd.	Het wordt eenvoudiger om data van de verschillende thema's van de leefomgeving centraal te ontsluiten via separate bevragingssystemen. Hierdoor kunnen alle gegevens van de fysieke leefomgeving op één centrale plek opgevraagd worden voor dat specifieke onderwerp zoals bijvoorbeeld externe veiligheidsgegevens of geluidgegevens.
<i>Dataniveau (met overlappende raakpunten):</i>	Er moeten specifieke datastandaarden ontwikkeld worden voor specifieke doeleinden. Zo kunnen bestaande informatiemodellen als IMEV en IMGeluid worden toegepast op specifieke overlappende onderwerpen.	Op specifieke onderwerpen kan data van verschillende onderwerpen verknoopt en gebruikt worden, indien nodig.

	Kosten	Baten
<i>Dataniveau (uniforme data-standaard)</i>	Er moet één datastandaard worden ontwikkeld waarin alle gegevens van de fysieke leefomgeving kunnen worden gevat. Deze datastandaard moet vervolgens bij alle bronhouders worden geïmplementeerd.	Het wordt mogelijk om alle data betreffende de fysieke leefomgeving te verknopen. Gegevens van de fysieke leefomgeving kunnen dus niet alleen centraal opgevraagd worden per onderwerp, maar ook gecombineerd in één dataset toegepast in onderzoek/analyse.
<i>Technisch niveau</i>	Wanneer één datastandaard is geïmplementeerd kan er worden geïnvesteerd in één beheersysteem in plaats van één beheersysteem voor elk onderdeel van de fysieke leefomgeving.	Vele bestaande registers kunnen worden vervangen door één centraal register.

Governance en definitieniveau

Door de gesproken partijen wordt benadrukt dat om aan de groeiende vraag aan data te kunnen voldoen er allereerst belangrijke stappen gezet dienen te worden op het gebied van governance. Zo zorgen duidelijke afspraken over definities van termen en begrippen ervoor dat informatie uit verschillende databases makkelijker aan elkaar gekoppeld kunnen worden. Door heldere relaties tussen begrippen wordt het bijvoorbeeld makkelijker om data uit verschillende systemen te kunnen vergelijken en interpreteren. Aanvullend zijn er afspraken nodig over het gebruik van de data uit de verschillende sectoren en bronnen, een harmonisatie van regelingen en regelgeving en toezicht op de gemaakte afspraken: Wie heeft onder welke voorwaarden toegang? Hoe wordt data uitgewisseld? Waar dienen gegevens vandaan gehaald worden en aan welke kwaliteit dienen ze te voldoen? Hoe wordt gebruik gecontroleerd? Op het gebied van governance valt volgens de geïnterviewden nog veel winst te behalen en een goede governance wordt gezien als de fundatie voor het breed beschikbaar stellen van data om maatschappelijke opgaven aan te pakken.

Dataniveau (op enkele raakvlakken)

Tegelijkertijd wordt geconstateerd dat verschillende standaarden en verschillende technieken het brede gebruik van veel databronnen belemmeren. Op dit moment is data van verschillende onderwerpen niet op een gestandaardiseerde wijze vindbaar en beschikbaar. Hierdoor kan deze data niet worden gecombineerd tot de noodzakelijke informatie waarmee gestuurd kan worden. Om hergebruik en het combineren van data over verschillende bronnen en sectoren heen mogelijk te maken is interoperabiliteit een vereiste.²⁰ Aansluitend op een goede governance is volgens de gesproken partijen dan ook de behoefte aan de ontwikkeling van gedeelde standaarden en technieken waaraan alle bronnen moeten voldoen. Het uitgangspunt daarbij blijft om data direct vanuit de bronregistratie te ontsluiten en vervolgens breed beschikbaar te stellen. Zo zijn de data beschikbaar en bruikbaar voor verschillende doelen. Op dit moment is een integratie op dataniveau reeds ingezet als het gaat om de losse kokers van de verschillende onderdelen van de fysieke leefomgeving (IMG, IMEV), maar er is geen overkoepelend uniform datamodel. Wel wordt er gewerkt aan specifieke overkoepelende datamodellen waarin het mogelijk is om die verkokerde gegevens te combineren.

²⁰ Zie ook https://vng.nl/sites/default/files/2023-12/vng_position_paper_federatief_datastelsel_december_2023.pdf

Voorbeelden van dit soort datastandaarden die reeds zijn ontwikkeld zijn NEN-3610, het IMOW (informatiemodel omgevingswet) en het IMOP (informatiemodel officiële publicaties). De NEN-3610 is een Nederlandse standaard voor het uitwisselen van geografische informatie. Het definieert hoe gegevens over ruimtelijke objecten zoals wegen, wateren en gebouwen gestructureerd moeten worden, zodat verschillende systemen de informatie goed kunnen delen en begrijpen. Het IMOW en IMOP zijn datastandaarden die gebruikt worden in het kader van het DSO, die deels complementair, maar ook deels overlappend zijn. Het IMOP is het juridisch deel voor het aanleveren van data in het DSO. In het IMOP staat alle tekst die gezamenlijk een regeling of besluit vormt. Verder worden alle geografische informatieobjecten ook in het IMOP opgeslagen en meegeleverd. Deze informatie vormt gezamenlijk de inhoud van het besluit.²¹

Dataniveau (uniforme datastandaard)

Alternatief aan het vraaggestuurd ontwikkelen van datastandaarden is het doorvoeren van één datastandaard die voor alle gegevens gebruikt zou kunnen worden. Uit enkele gesprekken is deze variant als optie naar voren gekomen, maar er zijn geen aanknopingspunten dat dit ook daadwerkelijk opportuun zou zijn. De implementatie van verkokerde informatie-modellen als IMGeluid en IMEV heeft (ondanks het succes) enkele jaren en veel moeite gekost. Uit het onderzoek komt geen behoefte aan een overkoepelende datastandaard, zeker niet wanneer data bij de bron staat opgeslagen en het veranderen van datastandaarden verregaande gevolgen heeft voor de bronhouders vanwege de systeem- en applicatieaanpassingen die nodig zullen zijn.

Technisch niveau

Uit de gesprekken volgt de verwachting dat een technische integratie (niveau 4) verreweg de meeste kosten met zich meebrengt. Het is voor veel respondenten echter lastig om hier een goede inschatting van te maken. Om toch een indicatie te geven van de kosten kan een vergelijking gemaakt worden met de Laan van de Leefomgeving. De Laan van de Leefomgeving was een initiatief begin vorig decennium, wat beoogde een samenhangend, vraaggestuurd stelsel voor digitale informatievoorziening te realiseren. De behoefte aan deze Laan werd gezien in het kader van de Omgevingswet, die toen nog opgesteld moest worden. Deze Laan zou bestaan uit een centrale ingang, een laaninfrastructuur en informatiehuizen aan weerszijden van de Laan. De Laan maakt gebruik van verschillende 'informatiehuizen' op themaniveau, sterk vergelijkbaar met het huidige REV en de CVGG. Op de Laan komen dus de verschillende stromen van gegevens samen, waarbij duidelijke afspraken gemaakt dienden te worden over taalgebruik, aansturing, (open) standaarden en gegevenskwaliteit.

Een business case uit 2014 gaf aan dat de Laan van de Leefomgeving in totaal €202 miljoen aan implementatie zou gaan kosten met een jaarlijkse B&E last van € 43 miljoen.²² Van de € 202 miljoen zou € 73 miljoen worden besteed aan het oprichten van de verschillende informatiehuizen. Wanneer men de parallel trekt met het Federatief integraal stelsel, zouden los van deze kosten nog steeds € 129 miljoen aan extra kosten nodig zijn om een integraal stelsel te realiseren.

²¹ Deelprogramma DSO (2020). Overall Globale Architectuur Schets (OGAS)

²² Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (2014). Naar de Laan van de Leefomgeving.

Uit de gevoerde gesprekken komt naar voren dat tegenover deze kosten, geen concrete use case gezien worden waarin informatie van verschillende thema's van de fysieke leefomgeving op dataniveau van toegevoegde waarde zijn. In andere woorden, het verknopen van data lijkt (op dit moment) geen meerwaarde te hebben. Zodoende wordt de meerwaarde van investeren in een integraal systeem op dataniveau of technisch niveau door de respondenten niet gezien.

6.3 Investeringsbeslissing doorontwikkeling Federatief integraal

De toegevoegde waarde van een Federatief integraal stelsel wordt vooral gezien in het combineren van gegevens mogelijk te maken middels een goede governance: duidelijke afspraken over definities van termen en begrippen, helderheid over waar gegevens vandaan gehaald dienen te worden, harmonisatie van regelingen en regelgeving en afspraken over verantwoordelijkheden van partijen. Zodra overlappende begrippen en definities tussen verschillende onderdelen van de leefomgeving duidelijk gedefinieerd en afgestemd zijn, wordt het mogelijk om op casus-basis gegevens uit meerdere bronnen te combineren en te gebruiken. Dit is dan mogelijk met [specifieke en gerichte datastandaarden](#).

Een federatief stelsel van de leefomgeving zou kunnen betekenen dat er gebruik gemaakt wordt van één uniforme datastandaard, of zelfs één centraal register. Er wordt echter geen meerwaarde gezien in het implementeren van één integrale datastandaard (in plaats van verschillende informatiemodellen als het IMEV en het IMGeluid) zodat alle gegevens van de fysieke leefomgeving eenvoudig gecombineerd kunnen worden. De kosten in afstemming om tot één datastandaard te komen wegen volgens de gesproken belanghebbenden niet op tegen de baten. Hetzelfde geldt voor integratie naar [één Federatief integraal register](#) van de fysieke leefomgeving. Door een parallel te maken met de Laan van de Leefomgeving (waarin ook werd toegewerkt naar één centraal informatielandschap) maakt het onderzoeksteam de inschatting dat dit enkele honderden miljoenen kan gaan kosten, zonder grote significante meerwaarde ten opzichte van de andere niveaus.

De conclusie dat er nu vooral behoefte is aan governance en specifieke en gerichte datastandaarden (beiden reeds ingezet), sluit goed aan bij reeds bestaande ontwikkelingen, zoals Common Ground en het federatief datastelsel van de interbestuurlijke Datastrategie (IBDS). Het federatieve model zorgt voor een duidelijke splitsing tussen beheer van data enerzijds en het verstrekken daarvan anderzijds. Het uitgangspunt is data bij de bron: de verantwoordelijkheid voor opslag en beheer van data ligt bij de bronhouders. Gebruik van data vanuit verschillende bronnen om complexe maatschappelijk opgaven aan te pakken wordt mogelijk gemaakt door afspraken over onder meer de wijze van het ontsluiten van data, het verkrijgen van toegang tot data en het onderling koppelen van data uit verschillen bronnen.

De voordelen van het afstemmen van een Federatief integraal stelsel op governance-niveau worden sterk gezien. De aanbeveling die volgt uit deze analyse is dan ook om te blijven investeren in governance en de ontwikkeling van specifieke en gerichte datastandaarden. Hierbij is onze aanbeveling om in nauw contact te blijven met de bronhouders, zodat investeringen en ontwikkelingen op dit gebied aansluiten op hun behoeften, zoals dit ook al gebeurt bij de werkgroepen omtrent het IMEV en het IMG. Dit maakt het mogelijk om gegevens uit de verschillende onderdelen van de fysieke leefomgeving te combineren waar

dat dat nodig is. Dit past goed in de huidige ontwikkelingen van IBP-VTH, DSO en Common Ground, mits de afspraken van de nationale standaarden worden gevolgd.

Omdat een exact eindbeeld van een Federatief integraal datastelsel nog niet is uitgekristalliseerd is het niet mogelijk om hier een concrete aanbeveling over te doen. Het door ontwikkelen zoals door Ecorys voorgesteld richting een integrale datastandaard of een integraal centraal register wordt in ieder geval op dit moment niet door de bevindingen uit deze analyse onderschreven.

7 Conclusies en aanbevelingen

De bevindingen van de MKBA worden in dit hoofdstuk op hoofdlijnen gepresenteerd. Wij behandelen achtereenvolgens het alternatief Federatief los en Federatief integraal.

7.1 Federatief los

7.1.1 Conclusies

Aanleveren via API wel nuttig voor REV, maar niet voor CVGG

In het Federatief los alternatief leveren alle bronhouders via een API geluidgegevens en externe veiligheidsgegevens aan de beide registers. Deze investering heeft op financieel en maatschappelijk vlak een positieve business case voor bronhouders van het REV, maar niet van de CVGG.

Op maatschappelijk vlak wordt er aan de REV-zijde ook een meerwaarde in datakwaliteit gezien voor het investeren in API's, omdat gegevens meer actueel in het REV beschikbaar zullen zijn. Voor de CVGG wordt deze meerwaarde minder gezien, omdat de informatie in de CVGG bestaat uit geluidproductieplafonds en geluidbrongegevens die weinig wijzigen, terwijl het REV veel wijzigende actuele vergunning- en meldingendata bevat.

Daarnaast moeten de bronhouders van de CVGG nog verregaande investeringen maken om tot automatische aanlevering te komen. Deze kosten kunnen beperkt worden als er wordt gekozen voor een centraal provinciaal beheersysteem van geluidgegevens (een verschil van naar schatting omstreeks €14 miljoen). De maatschappelijke baten (buiten een kostenbesparing) van een beheersysteem konden niet worden bepaald, maar de ervaring van RWS is dat een vorm van een beheersysteem noodzakelijk is om de wettelijke taken voor geluidproductieplafonds goed te kunnen uitvoeren.

Ook is onderzocht of het NDW een rol zou kunnen nemen in het opzetten van een landelijk databestand van verkeersgegevens. Een landelijk bestand en een uniformering van het inwinnen van verkeersgegevens, kan de datakwaliteit van verkeersgegevens op landelijk niveau doen verbeteren. Voor bronhouders die nu verkeersgegevens van een hele hoge kwaliteit hebben kan het ook een vermindering van kwaliteit betekenen, juist door die uniformering. Ook kan de inkoopkracht van het NDW een besparing betekenen op de huidige kosten die gemeenten en provincies nu maken bij het (laten) uitvoeren van verkeerstellingen.

Aanvullende investeringen in datakwaliteit zullen maatschappelijke meerwaarde met zich mee brengen, maar het onderzoeksteam heeft voor beide registers niet kunnen vaststellen of deze hoger of lager zijn dan de benodigde kosten.

7.1.2 Aanbevelingen

Zorg dat veiligheidsgegevens opgehaald kunnen worden middels API's

Voor bronhouders van het REV geldt dat een automatische aanlevering van gegevens middels API's kan leiden tot een kostenbesparing ten opzichte van het handmatig uploaden. Vanuit zowel efficiency-oogpunt als vanuit het oogpunt van datakwaliteit wijst de MKBA uit dat het loont om deze investering te maken.

Onder de gehanteerde uitgangspunten en op basis van de input uit de gesprekken met belanghebbenden, volgt het advies aan bronhouders om op dit moment niet te investeren in een automatische aanlevering aan de CVGG. Dit komt ook omdat er dan verregaande investeringen in beheersystemen nodig zullen zijn om het implementeren van API's mogelijk te maken. Uit de analyse volgt wel de aanname dat als er nieuwe provinciale geluidbeheersystemen worden geïmplementeerd, er financiële efficiëntieslagen mogelijk zijn door dit in gezamenlijkheid van provincies te doen in plaats van separaat.

De ontwikkeling van API's voor de uitwisseling van gegevens past daarentegen ook voor de bronhouders van de CVGG binnen de ontwikkeling richting Common Ground en de bijbehorende principes van data bij de bron.

7.2 Federatief integraal

7.2.1 Conclusies

De toegevoegde waarde van een Federatief integraal stelsel wordt vooral gezien in het aan elkaar knopen van gegevens middels een goede governance: duidelijke afspraken over definities van termen en begrippen, helderheid over waar gegevens vandaan gehaald dienen te worden, harmonisatie van regelingen en regelgeving en afspraken over verantwoordelijkheden van partijen. Zodra overlappende begrippen en definities tussen verschillende onderdelen van de leefomgeving duidelijk gedefinieerd en afgestemd zijn, wordt het mogelijk om op casus-basis gegevens uit meerdere bronnen te combineren en te gebruiken. Dit is dan mogelijk met [specifieke en gerichte datastandaarden](#).

Een federatief stelsel van de leefomgeving zou kunnen betekenen dat er gebruik gemaakt wordt van één uniforme datastandaard, of zelfs één centraal register. Er wordt echter geen meerwaarde gezien in het implementeren van één integrale datastandaard (in plaats van verschillende informatiemodellen als het IMEV en het IMGeluid) zodat alle gegevens van de fysieke leefomgeving eenvoudig gecombineerd kunnen worden. De kosten in afstemming om tot één datastandaard te komen wegen volgens de gesproken belanghebbenden niet op tegen de baten. Hetzelfde geldt voor integratie naar [één Federatief integraal register](#) van de fysieke leefomgeving. Door een parallel te maken met de Laan van de Leefomgeving (waarin ook werd toegewerkt naar één centraal informatielandschap) maakt het onderzoeksteam de inschatting dat dit enkele honderden miljoenen kan gaan kosten, zonder grote significante meerwaarde ten opzichte van de andere niveaus.

De conclusie dat er nu vooral behoefte is aan governance en specifieke en gerichte datastandaarden (beiden reeds ingezet), sluit goed aan bij reeds bestaande ontwikkelingen, zoals Common Ground en het federatief datastelsel van de interbestuurlijke Datastrategie

(IBDS). Het federatieve model zorgt voor een duidelijke splitsing tussen beheer van data enerzijds en het verstrekken daarvan anderzijds. Het uitgangspunt is data bij de bron: de verantwoordelijkheid voor opslag en beheer van data ligt bij de bronhouders. Gebruik van data vanuit verschillende bronnen om complexe maatschappelijk opgaven aan te pakken wordt mogelijk gemaakt door afspraken over onder meer de wijze van het ontsluiten van data, het verkrijgen van toegang tot data en het onderling koppelen van data uit verschillen bronnen.

7.2.2 Aanbevelingen

De voordelen van het afstemmen van een Federatief integraal stelsel op governance-niveau worden sterk gezien. De aanbeveling die volgt uit deze analyse is dan ook om te blijven investeren in governance en de ontwikkeling van specifieke en gerichte datastandaarden. Hierbij is onze aanbeveling om in nauw contact te blijven met de bronhouders, zodat investeringen en ontwikkelingen op dit gebied aansluiten op hun behoeften, zoals dit ook al gebeurt bij de werkgroepen omtrent het IMEV en het IMG. Dit maakt het mogelijk om gegevens uit de verschillende onderdelen van de fysieke leefomgeving te combineren waar dat nodig is. Dit past goed in de huidige ontwikkelingen van IBP-VTH, DSO en Common Ground, mits de afspraken van de nationale standaarden worden gevolgd.

Omdat een exact eindbeeld van een Federatief integraal datastelsel nog niet is uitgekristalliseerd is het niet mogelijk om hier een concrete aanbeveling over te doen. Het door ontwikkelen zoals door Ecorys voorgesteld richting een integrale datastandaard of een integraal centraal register wordt in ieder geval op dit moment niet door de bevindingen uit deze analyse onderschreven.

Bijlage I: Gesproken belanghebbenden

In de loop van het onderzoek hebben wij vele gesprekken gevoerd, waaronder een EffectenArena, validatiesessie, verschillende begeleidingscommissies, enkele groeps-gesprekken en één-op-één interviews. Dit eindrapport is het resultaat van het onderzoek onder verantwoordelijkheid van Ecorys, waarin gebruik is gemaakt van de input van belanghebbenden en experts. Wij willen alle gesproken personen bedanken voor hun tijd, inzet en moeite.

Tabel B1.1 Gesproken personen tijdens het onderzoek

Persoon	Organisatie
R. Pellegroni	Antea Group
J. Kamer	dBvision - Geluid en luchtkwaliteit / provincie Gelderland
J. Potter	DCMR Milieudienst Rijnmond
W. Grasshoff	Digitalisering en Ontsluiting Omgevingsplan - VNG
A. van Mulken	EV Advies
A. Knijnenburg	Gemeente Brunssum
L. Boekholt	Gemeente Den Bosch
C. Vleer	Gemeente Den Bosch
J. van Aalst	Imergis organisatiebloei
S. de Wijs	Interprovinciaal overleg
H. van der Star	Ministerie Infrastructuur en Waterstaat
O. Boer	Ministerie Infrastructuur en Waterstaat
N. Ilahi	Ministerie Infrastructuur en Waterstaat
R. Dobbels	Ministerie Infrastructuur en Waterstaat
G. de Vries-Vos	Ministerie Infrastructuur en Waterstaat
E. Scheerder	Nationaal Dataportaal Wegverkeer
C. Kouwenberg	Omgevingsdienst Brabant Noord
F. Raijmaers	Omgevingsdienst Brabant Noord
R. Peeters	Omgevingsdienst Haaglanden
M. Leijssen	Omgevingsdienst Midden en West-Brabant
L. Weeda	Omgevingsdienst Midden en West-Brabant
L. Masséus	Omgevingsdienst Twente
M. Groeneveld	Omgevingsdienst Twente
J. Elzinga	Provincie Flevoland
G. van Breda	Provincie Noord-Brabant
F. Gomes Monteiro	Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht
M. Brouwer	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)
A. Huizinga	I-Interim Rijk
G. Schouwenburg	I-Interim Rijk
D. Bergmans	Rijkswaterstaat
G. de Klerk	Rijkswaterstaat
J. van der Poel	Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Persoon	Organisatie
V. Aalbers	VNG
T. Peters	VNG
C. Stiggelbout	VNG

Bijlage II: specifieke context REV en CVGG

Omgevingswet en REV

Het Register Externe Veiligheidsrisico's (REV) is een database waarin informatie over externe veiligheidsrisico's wordt verzameld. Deze risico's betreffen de opslag, het transport en het gebruik van gevaarlijke stoffen. Het REV omvat gegevens van 48 verschillende activiteiten, inclusief hun geografische locaties en de bijbehorende afstanden voor plaatsgebonden risico's en aandachtsgebieden. Bovendien registreert het REV 'Kwetsbare Gebouwen en Locaties' (KGL) in drie categorieën: beperkt kwetsbaar, kwetsbaar en zeer kwetsbaar. Deze informatie wordt gepresenteerd op kaarten, zoals de Atlas Leefomgeving, waardoor iedereen kan zien waar risicovolle activiteiten plaatsvinden en welke impact dit heeft op de leefomgeving.

Concreet zijn de volgende partijen betrokken bij het vullen, beheren en gebruiken van het REV:

- **Gemeenten:** verantwoordelijk voor het aanleveren van de meeste gegevens in het REV;
- **De Omgevingsdiensten:** gedelegeerd bronhouder namens bevoegd gezag (gemeenten/provincies);
- **Veiligheidsregio's:** Vooral gebruiker van gegevens uit het REV. Zij zullen gemeenten soms ondersteunen bij de registratie van Kwetsbare Gebouwen en Locaties;
- **Ministerie Infrastructuur en Waterstaat:** verantwoordelijk voor Atlas Leefomgeving en REV;
- **Ministerie Justitie en Veiligheid:** verantwoordelijk voor crisis en rampen (hieronder vallen de veiligheidsregio's);
- **Provincies:** bevoegd gezag voor het aanleveren van gegevens Seveso inrichtingen;
- **IPO:** verantwoordelijk voor het publiceren van de Provinciale Risicokaart namens de Gedeputeerde Staten;
- **Geonovum :** beheert het informatiemodel IMEV in opdracht van het ministerie van IenW;
- **RWS/ipto:** communicatie over de Omgevingswet en over REV en Atlas Leefomgeving;
- **RIVM:** beheert diverse rekenmodellen voor het bepalen van risicocontouren en aandachtsgebieden;
- **Betrokkenen in OOG.** OOG is het Operationeel Overleg van Gebruikers van het REV. Dit is een overleg tussen beheerder van het REV en diverse experts die data uit het REV nodig hebben voor hun taakuitvoering;
- **Betrokkenen in OOR.** OOR is het Operationeel Overleg van Registrerende bronhouders met de beheerders van REV;
- **Deelnemers aan TOIV** (Tactisch Overleg Informatievoorziening Veiligheidsrisico's). In het TOIV zit een vertegenwoordiging van de koepels IPO, VNG, ODNL, NIPV en de ministeries van J&V en IenW.

Wat verandert er voor partijen door de invoering van de Omgevingswet en REV?

De Omgevingswet bundelt de regels voor milieu en inrichting van de fysieke leefomgeving. Door deze bundeling wordt het gemakkelijker om woningbouwlocaties aan te wijzen of een geschikte plek te vinden om een bedrijf te starten of windmolen te plaatsen. Het REV ondersteunt hierbij met gegevens van externe veiligheid in de leefomgeving. Met de inwerking-treding van de Omgevingswet zijn een aantal zaken expliciet vastgelegd: welk bevoegd gezag

is verantwoordelijk voor welke data en welke data moeten we gezamenlijk vastleggen in het REV. De Omgevingswet is in principe beleidsneutraal, maar er zijn ook 'nieuwe' milieu-belastende activiteiten waarover eerder geen informatie werd verzameld (bijvoorbeeld windturbines of kleine propaantanks) en nieuwe kenmerken (bovenkant buisleiding) of veiligheidscontouren (bijvoorbeeld de aandachtsgebieden). De standaardisatie van de Omgevingswet heeft impact op het bevoegd gezag, want hier moet een slag gemaakt worden om de informatie op de juiste manier aan te leveren en om op zoek te gaan naar informatie die aanvullend wordt gevraagd. Dit is een serieuze opgave. De regels die bij de Omgevingswet horen (artikel 11.8 van het Besluit kwaliteit leefomgeving), stellen de minister van Infrastructuur en Waterstaat verantwoordelijk voor een Register Externe Veiligheidsrisico's (REV). Andere overheden moeten hun informatie over de lokale risicovolle activiteiten aanleveren (Omgevingsbesluit artikel 10.27). De Omgevingswet zegt precies welke informatie moet worden aangeleverd (artikelen 11.1 tot en met 11.7 van het Besluit kwaliteit leefomgeving) en Bijlage VII.

Gemeenten, omgevingsdiensten en provincies: zowel bronhouder als gebruiker

Voor een groot deel van de 48 activiteiten zijn gemeenten het bevoegd gezag. Voor andere activiteiten is de provincie en de rijksoverheid het bevoegd gezag. Bevoegd gezag kan taken – zoals het aanleveren van data aan het REV – door omgevingsdiensten uit laten voeren. Door het REV te raadplegen, kunnen gemeenten, omgevingsdiensten en provincies snel informatie vinden over de externe veiligheidsrisico's in hun omgeving. Bij afwegingen op het ruimtelijk vlak is deze informatie waardevol. Ruimtelijk planvormers krijgen een integraal beeld over externe veiligheidsrisico's en de locaties van groepen minder-zelfredzame mensen. Zo kunnen vergunningverleners een aanvraag sneller beoordelen. Het Register Externe Veiligheidsrisico's is een database. Conform het informatiemodel (IMEV) leveren bronhouders de data aan. De data worden daardoor geordend, gevalideerd en opgeslagen in het register. Een API richting de systemen van de bronhouders is nodig om data aan het REV geautomatiseerd te leveren én om geautomatiseerd informatie uit het REV op te vragen.

Het ministerie stelt de data uit het register op een uniforme wijze als webservice beschikbaar. Dan kan iedereen die dat wil, gebruik maken van die database. Partijen kunnen bijvoorbeeld zelf een viewer ontwikkelen, waar uitsluitend de informatie die voor hen relevant is wordt weergegeven. Ook kunnen zij de data combineren met andere datasets, zodat nieuwe informatie ontstaat. Naast webservices ontsluit het ministerie de informatie ook op kaarten via de Atlas Leefomgeving.

Aandachtsgebieden zijn een belangrijk nieuw begrip onder de Omgevingswet. Aandachtsgebieden zijn gebieden die zichtbaar maken waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende beschermd kunnen zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Dat betekent dat zich binnen dat gebied bij een ongeval met gevaarlijke stoffen levensbedreigende gevaren voor personen in gebouwen kunnen voordoen. Ook al is de kans daarop klein. Het aandachtsgebied vormt een instrument om het gesprek over veiligheid en bescherming door het treffen van maatregelen te starten. Er is een onderscheid tussen drie soorten gevaren: warmtestraling (brand), overdruk (explosie) en concentratie giftige stoffen in de lucht (gifwolk). Aandachtsgebieden zijn in het REV opgenomen.

Vullen van het REV en de transitie

Het REV vervangt sinds 2022 het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) en brengt informatie bijeen die eerder in veel lokale systemen was opgeslagen. De REV-informatie over KGL (Kwetsbare Gebouwen en Locaties) gaat op termijn naar verwachting de gedateerde informatie over kwetsbare objecten in het ISOR (Informatiesysteem Overige Ramptypen) vervangen. Het REV-programmateam helpt bronhouders met het vullen van het REV en met het aanleveren van contouren voor plaatsgebonden risico's en aandachtsgebieden.

Het aanleveren van EV-informatie door bevoegd gezag aan het REV kan op verschillende manieren:

- Via een automatische koppeling (API) komen de gegevens in het REV. De bronhouder neemt de gegevens eerst in het eigen zaaksysteem op en via de API worden deze dan aan het REV aangeleverd (onderdeel van de beleidsalternatieven).
- Via de Upload Module. Dit is het geval als de bronhouder nog geen automatische koppeling kan maken.
- Via validatie (en eventueel wijzigen/aanvullen) van gegevens die in de Bevoegd Gezag Module (BGM) zijn klaargezet.
- Via handmatige invoer van gegevens in het REV via invulschermen van de bevoegd gezag module (BGM).

Omgevingswet en CVGG

Te veel geluid is schadelijk voor de volksgezondheid. Daarom wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals een nieuwe woonwijk of een uitbreiding van het wegennet, het geluid getoetst aan geluidnormen. Dat gebeurt met geluidberekeningen op basis van gegevens over de geluidbron. Als de geluidnormen worden overschreden, wordt indien nodig met maatregelen (zoals stil wegdek, geluidschermen, gevelisolatie) het geluid gereduceerd. Door het ontbreken van een handhavingsartikel in de Wet geluidhinder is in het verleden niet opgetreden wanneer na verloop van tijd de geluidbelasting van verkeer zodanig was toegenomen dat de voorspelde geluidbelasting werd overschreden. De Wet geluidhinder beschermde dus niet in situaties met 'autonome' verkeersgroei.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de regels over geluid veranderd. De regels voor beheersen van geluid gelden nu voor meer soorten geluidbronnen en zijn vernieuwd:

- Alle activiteiten samen op het industrieterrein worden beheerst met geluidproductieplafonds (op referentiepunten). Voor deze industrieterreinen bestond een deels vergelijkbaar systeem, waarbij om het industrieterrein een zone lag en het geluid van bedrijven op het terrein werd getoetst aan de zone. De monitoring van gpp's en de aanlevering van gegevens aan de CVGG is wel nieuw onder de Omgevingswet.
- Op provinciale wegen en door de provincie aangewezen lokale spoorwegen wordt geluid beheerst met geluidproductieplafonds (op referentiepunten). Vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet gold dit alleen bij rijkswegen en hoofdspoorwegen.
- Geluidsemissies van gemeentelijke en waterschapswegen en andere lokale spoorwegen worden beheerst met de basisgeluidemissie.
- Gegevens over geluidproductieplafonds en de basisgeluidemissie worden opgenomen in een geluidregister.

- In het geluidregister worden ook geluidgegevens over windturbines, schietbanen en luchthavens opgenomen. Deze bronnen moeten betrokken worden bij het beoordelen van het opgetelde geluid op geluidgevoelige gebouwen. Deze gegevens en het beheer daarvan blijven in deze studie buiten beschouwing.

Wat verandert er voor partijen door de invoering van de Omgevingswet en CVGG?

RWS en ProRail

Voor deze partijen verandert er in de basis niet veel. Al voor de omgevingswet waren deze partijen als beheerder van respectievelijk de rijkswegen en hoofdspoorwegnet verantwoordelijk voor de naleving van de geluidsproductieplafonds en het jaarlijks aan de minister verslag uitbrengen over deze naleving in het voorafgaande kalenderjaar. RWS en ProRail moeten voor wegwijzigingen ook akoestisch onderzoek doen en daarbij ook rekening houden met andere geluidbronnen dan hun eigen (spoor)wegen. In de transitie van de Wet milieubeheer (Wm) naar de Omgevingswet (Ow) verandert de databeheertaak van RWS en ProRail niet vergaand, maar de wijze van publiceren wel.

Desondanks heeft RWS de transitie aangegrepen om zijn databeheer rondom de gpp's opnieuw in te richten en gebruik te gaan maken van de modernste datatechnieken²³. Met het nieuwe databeheersysteem gpp van RWS is een moderniseringslag gemaakt om de geluid-data voor het geluidregister rijkswegen onder de Omgevingswet te kunnen gaan beheren, waarbij besluiten en registerwijzigingen navolgbaar zijn. De landelijke dienst WVW kan tegelijkertijd meer service bieden aan de RWS-regio's alsook aan derden. De RWS-adviseur kan nu in grote mate zelf de doorlooptijd van het akoestisch onderzoek bepalen. De brongegevens en berekeningsresultaten, onderliggend aan een besluit, kunnen op verzoek relatief snel verstuurd worden aan derden (zoals bewoners).

ProRail heeft geen nieuw databeheersysteem ontwikkeld. Om de gegevens aan het CVGG te kunnen leveren heeft een conversie moeten plaatsvinden van het informatiemodel van ProRail naar die van het door het RIVM ontwikkelde model voor CVGG. Het bestaande informatiemodel is daarbij niet volledig omgegooid, maar een exportroutine is ontwikkeld om de aanlevering conform eisen CVGG mogelijk te maken.

Gemeenten en waterschappen

In de Omgevingswet gelden minder landelijke regels voor geluid dan in de huidige wetgeving. De gemeenten regelen veel meer zaken lokaal en krijgen veel meer beoordelingsvrijheid om geluid 'passend' te regelen. Verder moeten de gemeenten binnen de Omgevingswet de geluidemissie van hun wegen monitoren. Om te bepalen of de geluidemissie toeneemt, moeten ze eerst de basisgeluidemissie (bge) vaststellen. Het referentiejaar voor de bge is uiterlijk 2026. De bge moet bepaald worden voor wegen met een verkeersintensiteit van 1000 motorvoertuigen per etmaal of meer. De deadline voor de vaststelling/aanlevering van bge is nog niet bekend en wordt op een later moment in een Koninklijk Besluit vastgelegd.

²³ Bergmans, D., E. Gort-Krijger, T. Ruiters en A. Brand (2022). Databeheer Rijkswaterstaat: Voor het geluidsregister rijkswegen.

Geluidsaandachtsgebieden

In het verleden bepaalde de Wet geluidhinder (Wgh) binnen welke zone van een (spoor) weg of industrieterrein, onderzoek moest worden gedaan naar de geluidbelasting van die (spoor) weg of dat industrieterrein op nieuwe geluidgevoelige gebouwen. In de Wet geluidhinder stonden normen voor de geluidsbelasting bij geluidsgevoelige functies in de geluidzone. In de bandbreedte tussen de voorkeursgrenswaarde en de maximale ontheffingswaarde woog de gemeente de aanvaardbaarheid van geluidsbelasting af. Voor wegen is de zonebreedte afhankelijk van de ligging in stedelijk of buitenstedelijk gebied en het aantal rijstroken.

Tabel B2.1 Toegestane geluidbelasting in wet geluidhinder

Wet geluidshinder			
Bron	Voorkeur grenswaarde (dB)	Maximale ontheffingswaarde (dB)	
		Stedelijk	Buitenstedelijk
Wegverkeer	48	63	53
Railverkeer	55	68	68
Industrieterrein (gezoneerd)	50 (etmaalwaarde)	55 (etmaalwaarde)	

Onder de Omgevingswet vervangen geluidsaandachtsgebieden de geluidzones. De zones van de (spoor)wegen en industrieterreinen met gpp's hebben dan geen vaste afstanden meer. De geluidsaandachtsgebieden worden berekend uit de geluidbrongegevens die horen bij de geluidproductieplafonds en wijzigen dus als de gpp's wijzigen. Als geluidgevoelige gebouwen binnen de aandachtsgebieden worden ontwikkeld, moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd.

Vaststellen bge

Gemeenten bepalen een basisgeluidemissie (bge) per (spoor)wegvak, die bestaat uit de rekenuitkomst van slechts drie parameters:

- (maximum) snelheid,
- verkeersintensiteit en
- type wegdek of spoor.

Het is mogelijk om de verkeersintensiteiten te tellen of te berekenen. Het is ook mogelijk om voor wegen met een verkeersintensiteit minder dan 4.500 motorvoertuigen per etmaal het verkeer te schatten.

De gemeente legt met de bge het referentieniveau vast voor het geluid vanwege gemeentelijke wegen. Het is daarom belangrijk om de verkeerssituatie van het basisjaar met grote nauwkeurigheid vast te leggen. Deze dient in latere jaren als referentie voor toekomstige geluidmaatregelen. Verkeerde gegevens kunnen vele jaren later nog tot onnodige kosten leiden of tot het ontbreken van bescherming tegen verkeerslawaaï waar dat wel nodig was. Omdat deze verkeersgegevens openbaar worden vastgelegd, kunnen ze door belanghebbenden vrij worden geraadpleegd. Inconsistenties binnen verkeersmodellen en tussen modellen van aangrenzende wegbeheerders moeten zoveel mogelijk worden vermeden.

Gemeenten en provincies gpp's industrieterreinen

Onder de Omgevingswet moeten gemeenten en in sommige gevallen provincies voor alle gezoneerde industrieterreinen de huidige geluidzones omzetten naar de systematiek van geluidproductieplafonds (gpp's). Zowel de gpp's als de aandachtsgebieden moeten gebaseerd worden op brondata die in de CVGG moet worden vastgelegd. Gezoneerde industrieterreinen moeten uiterlijk in 2031 zijn omgezet naar de nieuwe systematiek. gpp's hoeven dus niet voor of op de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet klaar te zijn en te zijn vastgesteld.²⁴

Het omzetten van de geluidzones van de Wet geluidhinder naar de nieuwe gpp-systematiek is eenvoudiger wanneer het beheer van de geluidzone al actueel is. Wat ingewikkelder is de situatie waarin een industrieterrein in meer dan één gemeente ligt. Beide gemeenten zijn dan bevoegd tot het vaststellen van geluidproductieplafonds op het geluid van activiteiten op het eigen gemeentelijke grondgebied. Dit vraagt afstemming onderling.

De tijd die nodig is voor het omzetten van één terrein hangt sterk af van de omvang van het terrein. Ook de eventuele ligging van een terrein in meerdere gemeenten speelt daar een rol in. Grof geschat moet rekening worden gehouden met een gemiddelde doorlooptijd van twee jaar per terrein.²⁵

---

²⁴ Voor het volledige stappenplan, zie [link](#)

²⁵ Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Wettelijke verplichtingen geluid in de Omgevingswet, H3

Bijlage III: Berekening CVGG kosten Federatief los als voorbeeld

Tabel B 3.1 Reeksen kosten alternatief Federatief los CVGG als voorbeeld

Federatief los	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Totaal	Verdisconteerd	
Kosten	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038			
Realisatie beheersystemen bronhouders																		
Provincies	€ 4,200,000	€ 4,200,000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 8,400,000	€ 8,124,772
Waterschappen/gemeenten	€ -	€ -	€ -	€ 10,150,000	€ 10,150,000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 20,300,000	€ 18,366,990
ProRail/RWS																		
B&E beheersystemen bronhouders																		
Provincies	€ 420,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 840,000	€ 12,180,000	€ 10,183,461
Waterschappen/gemeenten	€ -	€ -	€ -	€ 1,015,000	€ 2,030,000	€ 2,030,000	€ 2,030,000	€ 2,030,000	€ 2,030,000	€ 2,030,000	€ 2,030,000	€ 2,030,000	€ 2,030,000	€ 2,030,000	€ 2,030,000	€ 2,030,000	€ 23,345,000	€ 18,848,239
ProRail/RWS																		
Realisatie koppelvlak (API)																		
Provincies	€ -	€ -	€ 180,000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 180,000	€ 168,377
Waterschappen/gemeenten	€ -	€ -	€ -	€ 870,000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 870,000	€ 795,914
ProRail/RWS	€ 15,000	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 15,000	€ 14,670
B&E koppelvlak (API)																		
Provincies	€ -	€ -	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 18,000	€ 234,000	€ 192,199
Waterschappen/gemeenten	€ -	€ -	€ -	€ 87,000	€ 87,000	€ 87,000	€ 87,000	€ 87,000	€ 87,000	€ 87,000	€ 87,000	€ 87,000	€ 87,000	€ 87,000	€ 87,000	€ 87,000	€ 1,044,000	€ 847,577
ProRail/RWS	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 1,500	€ 22,500	€ 18,918

Postbus 4175
3006 AD Rotterdam
Nederland

Watermanweg 44
3067 GG Rotterdam
Nederland

T 010 453 88 00
F 010 453 07 68
E netherlands@ecorys.com

K.v.K. nr. 24316726

W www.ecorys.nl